…ЛЭ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

…П(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 181 (6111)
СЕНТЯБРИИН
8
ПЯТНИЦА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эб найрамдал хамгаалгада зорюулан шэн зоригтойгоор ажаллая! (1-дэхи нюур).
Вылко Червенковой 50 наһанай ой (1-дэхи нюур).
Л. Мункуев.—Агитационно хүдэлмэриин ашаар (2-дохи нюур).
Үбһэ хуряалгые хаа хаанагүй үргэлжэлүүлхэ (2-дохи нюур).
США-гэй Правительствода Советскэ Правительствын эльгээһэн протест (2-дохи нюур).
А. Коптяева.—Дай үүдхүүлхэгүйбди! (2-дохи нюур).
Москвада болохо бурят-монгол литературын Вечертэ (3-дахи нюур).
Уласхоорондын шэнжэлэл (4-дэхи нюур).
Кореядэхи события… (4-дэхи нюур).

Коммунизмын агуу ехэ барилганууд

«Волга мүрэн дээрэ Куйбышевска гидроэлектростанци бариха тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоол манай арадай дунда бүгэдэниитын баяр үүсхээ. Советскэ хүнүүд, коммунизм зохёон байгуулагшад, оронойнгоо оролдолгото ээзэд хадаа дэлхэй дээрэ эгээн томо гидроэлектростанци байгуулха тухай правительствын шиидхэбэриие омогорхон уншабад. Ойрын табан жэл соо дүүргэгдэхэ ёһотой асари ехэ барилгын проект хадаа манай социалистическэ экономикын урдань үзэгдөө дуулдаагүй ургалтын эли тодо шэнэ гэршэ мүн гэжэ, советскэ арадай амгалан тайбан зохёон байгуулхы ажалай онсо гайхамшаг амжалтануудай тэмдэг мүн гэжэ бүхы дэлхэй дээрэ угтагдаа.

Волгын дунда урадхалда түйлай ехэ барилга эхилхэ тухай баярта хөөрэлдөөнүүдэй үшөө замхаагүй байхадань, «Волга мүрэн дээрэ Сталинградска гидроэлектростанци бариха тухай, Каспишадарай районуудые уһажуулха ба уһалагдадаг болгохо тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй шэнэ шиидхэбэри тунхаглагдаа.

Эртэ урда сагһаа хойшо Волга хадаа манай арадай инаглан дурладаг мүрэн юм. Манайда тэрэниие «Эхэ ехэ—Волгамнай» гэжэ нэрлэдэг байгаа, нэрлэдэг байна. Волга тухайда өөрынгөө гайхамшагта дуунуудые, өөрынгөө эгээн уран һайхан үльгэр, түүхэнүүдые арад зон зохёогоо. Эхэ ороной эрхим поэдүүд хадаа агуу ехэ мүрэниие ороной хүсэ шадалай ба илагдашагүйн һүр һүлдэ мүн гэжэ, арадай барагдашагүй эршэ шадалай һүр һүлдэ мүн гэжэ алдаршуулдаг бэлэй. Арадай нюдэнэй нёлбоһоор Волгын эрьенүүдэй ехээр нэбтэргэгдэжэ байхада, хаанта засагай үеын хүшэр хүндэ сагта, Волгын уһан дээгүүр бурлагуудай уйдхарта дуунуудай зэдэлээнэй замхаагүй байхада, Волгын эрьенүүдые зубшан наранда шарагдажа ангашаһан, хуурай һалхинда үлеэлгэжэ муудаһан газарай зэнхын байхада, ородой агуу ехэ поэт Некрасов өөрынгөө арадай гэрэлтэ һайхан ерээдүй байдалда этигэн, иигэжэ сэсэнээр бэшээ һэн:

Инаг энэ ехэ мүрэнэйнгөө
Эрьенүүдэй тушаан болоһон
байдалдань
Ондоо сагуудай, ондоо
ушаралнуудай
Обёорон харахал байхаб эхиинь:
Сүлөөлэгдэн дарлалтаһаа
мултарһан,
Сүлхэ арад болбосорон,
Эрье шадарай сүл губинуудаар
Эзэлэн һууринжахал олоор;
Уһые наука гүнзэгырүүлхэл,
Ульгам мэлмэгэр нюрган
дээгүүрнь
Тоогүй олooроо гүйхэл,
Томо суднанууд — гигантнууд,
Суута мүнхэ мүрэн дээрэ
Согтой ажал хододоо дэлгэр-
хэл...

Үни сагта бэшэгдэһэн эдэ үгэнүүд мүнөө, сталинска эпохын героическа үдэрнүүдтэ, хүн түрэлтэнэй эгээн эрхим хүнүүдэй хэдэн зуугаад жэлдэ һанажа дурлажа ябаһан хамаг бүхы һайн юумэн манай орон дотор бэелүүлэгдэжэ байхадань, ямар гоё һайханаар дуулданаб. Манай арадай алдар солын ба героическа түүхын гэршэ, айхабтар ехэ байлдаануудай гэршэ—Волгын эрьенүүдынь мүнөө хүсэтэ электростанцинуудые байгуулха агуу ехэ барилгын талмай болгогдожо байхадань эдэ үгэнүүдые дабтан хэлэхэдэ ямар һайхан гээшэб!

Дайнай урдахи хэдэхэн жэлэй үедэ Волгын эхиниинь плотинаар хаагдажа, хүсэтэ Иваньковско гидроэлектростанци тодхогдон, московско промышленностьда ток үгэһэн юм. Иваньковскын һүүлээр, Угличска ба Щербаковско гидроузелнууд ашаглалганда оруулагдаа бэлэй.

Дэлхэй дээрэ тон ехэ гидроэлектростанци мүнөө Куйбышевай ошондо ойрын табан жэл соо баригдахань. Тэрэнэй һүүлээр, Сталинградска гидроэлектростанци ашаглалгада оруулагдаха байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой тодо хурса үгэнүүд ба тоо цифрэнүүдынь һүр хүсэтэйгөөр соностоно.

Сталинградска гидроэлектростанци нэгэ миллион долоон зуу мянгаһаа доошо бэшэ киловатт хүсэтэй байха ба уһанайнгаа дунда зэргын хэмжээгээр жэл соо арба миллиард шахуу киловатт-час электроэнерги үгэхэ юм.

Сталинградска гидроэлектростанци жэлдээ дүрбэн миллиард киловатт-час электроэнерги Москвада үгэхэ байна.

Сталинградска гидроэлектростанци жэлдээ нэгэ миллиард хоёр зуу миллион киловатт-час электроэнерги центральна хара шоройто областьнуудай районуудта үгэхэ юм.

Сталинградска гидроэлектростанци жэлдээ хоёр миллиард найман зуу миллион киловатт-час электроэнерги Сталинградска, Саратовска ба Астраханска областьнуудай районуудта үгэхэ байна.

Сталинградска гидроэлектростанци жэлдээ хоёр миллиард киловатт-час электроэнергиее Заволжьеын ба Каспишадарай газарые уһажуулха ба уһалагдадаг болгохо ябадалда зорюулха болоно.

Сталинградска гидроэлектростанциие ашаглалгада оруулхада ороной энергетическэ балансые нилээд ехээр дээшэлүүлхэһээ гадна, мүн Заволжьеын ба Каспишадарай набтар газарай тала дайдые уһажуулха, уһалагдадаг болгохо, асари ехэ зорилго шиидхэхэ арга олгохо байна.

Хуурай хубхай һалхинда үлеэгдэн, хамаг амиды юумынь шатадаг байһан хэдэн мянган километр газарта, советскэ хүнүүдээр хэгдэһэн дүүрэн уһата каналнууд татагдахань. Хатажа гантаһан заха хизааргүй уужам дайда дээгүүр электротракторнууд үрэжэл ехэтэ бүтэн газарнуудые хахалан, шэниисын үргэн далай полинууд соогуур корабль шэнгеэр комбайнууд тамардаг болохонь. Бүхы Поволжьеын ургасые саг үргэлжэ аюулда оруулдаг «хара һалхинуудай», аюулта хуурай һалхинуудай үлеэн урэбхидэг байһан газарта, мүнөө большевигүүдэй хүсэл зоригоор баян, сэсэглиг садууд болон тарялангууд һалбарха, гоё һайхан ой модод элбэг ехээр ургаха ба тоогүй олон колхозно мал һүрэгүүд халюурма һайхан ногоон соогуур бэлшэхэ байна.

Дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэхи бүхы гидроузелнуудһаа эгээн ехэ Куйбышевска ба Сталинградска гидроузелнуудые байгуулга ба уһажуулхын тула хэгдэхэ саашанхи хүдэлмэри хадаа хизаарай түхэл шарай ба экономикые үндэһөөрнь шэнэдхэхэ, Поволжьеын климадые хүнэй ашаг туһада хубилгаха байна. Энэ хадаа үнэхөөрөө коммунистическэ далайсатай хүдэлмэринүүд, коммунизмын барилганууд мүн.

Дэлхэй дээрэ тон ехэ гидроэлектростанци Сталинградта байгуулагдахань гэһэн мэдээсэлые советскэ хүнүүд түйлай ехэ баяртайгаар угтаа. Сталинай сэсэмэргэн ухаан бодолоор хүтэлбэрилэгдэдэг советскэ сэрэгшэдэй агуу ехэ байлдаануудые хэжэ, илагдашагүй советскэ зэбсэгые хоёрдахин алдаршуулһан газарта энэ асари ехэ барилгын баригдахаяа байһаниинь бидэниие баясуулна. Сталинград гэжэ үгэ манай арадай һүр хүсэнэй ба алдар солын гэршэ тэмдэг болон, дэлхэйн арадуудай бүхы хэлэнүүд дээрэ дурдагдана. Мүнөө энэ герой-городой залиршагүй дайшалхы алдар солонь мүн лэ ажалай тиимэ залиршагүй алдар солоор арбидхагдаха байна.

Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинуудые бариха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудые советскэ хүн уншахадаа, зүрхэниинь Эхэ оронойнгоо түлөө, арадайнгаа түлөө хэмжээлэшэгүй ехэ баяр омогорхолоор билтарна. Ленин — Сталинай партиие тойрон нигтаар жагсаһан манай баатар арад лэ иимэ асари ехэ барилгануудые байгуулжа шадаха байна.

Нүхэр Сталин болбол манай социалистическэ Эхэ ороной саашадаа һалбаран хүгжэхын түлөө ажалай баатаршалгада советскэ арадые зоригжуулна.

Агуу ехэ Сталинда — коммунизмын гениальна барилгашада алдар соло!

(**«Правдын»** түрүү бэшэгһээ).

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛГАДА ЗОРЮУЛАН ШЭН ЗОРИГТОЙГООР АЖАЛЛАЯ!

Залуушуулай бригада түрүүлнэ

Байгалай загаһашадай дунда Байкало-Кударын аймагай «Совет Байкальцев» гэжэ түрүү колхозой гэшүүд стахановска ажалай үльгэр жэшээнүүдые харуулжа байна.

Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Петр Абросов өөрынгөө шадабаритай хүтэлбэреэр загаһа барилгые түргэн темпээр ябуулна. Эндэ загаһашадай бригаданууд барандаа дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, эб найрамдалай стахановска вахтада жагсанхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ бригада бүхэнэй гэшүүд абаһан уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ. Тиин, тэдэнэр үнгэрэгшэ август һара соо загаһа бариха түсэбөө бүхы дээрэнь 127 процент дүүргэә. Жэлэйнгээ даалгабариие аяар 4 һараар урид дүүргэһэн байна.

Бригадир нүхэр Непомнящих гэгшын хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада август һарынгаа даалгабариие 280 процент дүүргэжэ, бүгэдэндэ эрхим жэшээ харуулаа.

— Бидэ залуушуул мүнөө хаа хаанагүй үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэн эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад байхадаа, үдэр, декада үнгэрхэ бүри, үшөө ехэ амжалтануудые түйлахые эрмэлзэнэбди. Манай энэ сусаршагүй зориг хадаа Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ туһа нэмэри болохо байна,—гэжэ нүхэр Непомнящих мэдүүлнэ.

К. Спелит.

Һайн шанартай тоһо үйлэдбэрилнэ

Кабанскын аймаслопромой тоһоной заводуудай ба сепараторна отделенинүүдэй хүдэлмэришэд һү суглуулгаар, тоһо болбосоруулгаар мүрысэнэ.

Августын 31-дэ тус мүрысөөнэй ямараар ябажа байһан тухай шалгалта болоо. Тэндэ, һү суглуулха даалгабаряа аймаг соогоо түрүүлэн 114,1 процент дүүргэһэн Степно-Дворецкэ сепараторна отделениинхид (даагшань нүхэр Андреева) мүрысөөнэй түрүү һуури эзэлһэндэ тооологдоо.

Һүүлшын үдэрнүүдтэ Кабанскын тоһоной механизированнэ заводто эрхим һайн шанартай продукци үйлэдбэрилгөөр шанга тэмсэл ябуулагдана. Заводой мастер нүхэр Ипатьев эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаһанһаа хойшо хододоо «Экстра» сортын тоһо үйлэдбэрилнэ.

А. Бусурманов.

Стахановска коллектив

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой Теплоэлектроцентраль (ТЭЦ) республикымнай эгээл түрүү промышленна предприятинуудай нэгэн юм.

Энэ предприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад һайнаар хүдэлмэрилжэ, даалгабаринуудаа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, тиигээд һараһаа һарада БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоолоор республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэдэг байна.

ТЭЦ-эй начальник нүхэр Стругацкий иигэжэ хөөрэнэ:

— Һара бүридэ республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэжэ байха эрхэ олохын тула манай коллектив бүхы хүсэ шадалаа гаргана. Эхэ һайхан оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө нэгэн хүсэлтэйгөөр хүдэлмэрилнэ. Манайда нормоёо дүүргэдэггүй хүн үгы. Энээниие бидэнэр, техническэ һуралсал үнгэргэдэг, түрүү стахановецуудай дүй дүршэлнүүдые бүгэдын шадабари болгодог дээрэһээ түйлаабди. Мүнөө эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад байхадаа, бригада, халаан бүхэн нормонуудаа үдэр бүри 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Эндэ хүдэлмэрилэгшэд имагтал үйлэдбэриин үндэр бүтээсын түлөө тэмсэхэһээ гадна, Лидия Корабельниковагай үүсхэлээр комплексно арбилалтын, уралан харижуулгын шэнэ дурадхалнуудые оруулха гэжэ оролдоно. Тиимэһээ байгша оной үнгэрһэн 7 һара соо тэдэнэр 1820 тонно түлишэ арбилаа.

Иигэжэ, Теплоэлектроцентралиин стахановска коллектив эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад, Улан-Үдын промышленна предприятинуудые электроэнергеэр элбэгээр хангажа байна.

В. Громова.

Ээлжээтэ зорилгоёо бэелүүлнэ

«Бурмонголлес» трестын предприятинуудта социалистическэ мүрысөөн шэнэ хүсөөр дэлгэржэ байна. Тэдэнэй дунда Байкальска леспромхозой модошод өөһэдынгөө шэн зоригто ажалаар түрүүлнэ.

Тус леспромхозой модошод эб найрамдалай стахановска вахтада жагсахадаа, модо урадхуулха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ харюусалгатай уялга абаа һэн. Эдэнэр тэрэ уялгаяа бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаа. Модо урадхуулга дээрэ хүдэлмэришэн бүхэн үдэр бүриингөө нормые заатагүй үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилөө. Стахановецууд нүхэд Калашников, Козулин гэгшэдэй модо ашаалагшадай бригаданууд модо урадхуулгын сезоной эхилһэнһээ хойшо һара бүриингөө даалгабаринуудые 100 хсло гаран процент дүүргэн хүдэлмэрилөө.

Сентябриин нэгэн болотор энэ леспромхозой модошод 101,356 кубометр модо һаллажа, хэрэглэгшэдтэнь Байгал дээгүүр эльгээгээ.

Леспромхозой хүдэлмэришэд ажалайнгаа амжалтаар һанаагаа амараагүй. Модо урадхуулгаяа дүүргээд, намар-үбэлэй сезондо бэлэдхэлые эршэмтэйгээр эхилэнхэй. Модошодой байха гэр байранууд заһабарилагдан дулаалагдана, моридуудта үбһэ тэжээл горьтойгоор бэлэдхэгдэжэ байна.

Д. Очиржапов.

Шэнэ уялгануудые абана

Республикын нютагай промышленностиин Министерствын һэеы дарадаг фабрикын коллектив Стокгольмско Уряа доро гараа табижа, эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаһаар гурбадахи һараяа хүдэлмэрилжэ байна.

Фабрикын цех бүхэнэй хүдэлмэришэд социалистическэ мүрысөөнэй тугые дээрэ барижа ябана. Үнгэрһэн август һара соо тэдэнэр горьтойхон амжалта түйлаа. Һарынгаа даалгабари-түсэбһөө гадуур 1.146 пар валенкануудые үйлэдбэрилэн гаргаба.

Һаяхан тэндэ хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин суглаан боложо, цехын мастер нүхэр Мещерикова Сталинска Конституциин үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ түсэбые 120 процент дүүргэхэ уялга абаа. Тиин, үйлэдбэриин темпые бүри ехээр дээшэлүүлэе гэжэ фабрикынгаа ноohо уридаг цехын коллективые социалистическэ шэнэ мүрысөөндэ уриба.

Мүнөө стахановецууд нүхэд Проверов, Шарина ба бусад валенкануудые даралга, ноohо урилга дээрэ үдэр бүриингөө нормые 150—180 процент дүүргэнэ.

А. Беляев.

Карело-финскэ ССР. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай хойто тээ, модо дархалха промышленностиин шэнэ һалбари хадаа стандартна гэрнүүдые барилгаяа үргэнөөр хүгжөөжэ байна. Петрозаводскын захада богони болзор соо ехэ комбинат байгуулагдаа. Үнгэрһэн жэлдэ тэрэ комбинат 61 мянган квадратна метр стандартна гэр байрын талмайе бүтээн гаргаа. Энэ жэлдэ үшөө ехээр бүтээн гаргаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стахановец-комсомолец Федор Сурядов халаан соогоо 2 нормо дүүргэнэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Октябриин 33 жэлэй ойн хүндэлэлдэ уралайхид мүрысэнэ

НИЖНИЙ ТАГИЛ. (ТАСС). Нижнетагильска металлургнууд ба машина бүтээгшэд Октябриин 33 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлбэ. Уралвагонзаводой олон мянганай коллектив мүрысөөе үүсхэбэ.

Городой ба Свердловско областиин ажалшадта хандаһан бэшэг соогоо вагон бүтээгшэд өөһэдынгөө амжалтанууд тухай хэлэбэ. Тус предприятиин мянга гаран хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ нормонуудые дүүргээ. Хэдэн мянган хүдэлмэришэд даабаринуудаа үдэр бүри нэгэ хахад—хоёр дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Вагон бүтээгшэд вагонуудые бүтээн гаргалгые ехэдхэхэ, продукциин өөрын үные химдаруулжа, түсэбһөө гадуур 8,5 миллион түхэриг алмаха, стахановска түрүү дүй дүршэл согсолхо һургуулинуудые үйлэдбэриин бүхы участогууд дээрэ эмхидхэхэ гэһэн уялгануудые абаа.

Вагон бүтээгшэдэй үүсхэлые бүхы предприятинуудай коллективүүд дэмжэнэ. Высокогорско рудоуправлениин горнягууд һайндэртэ бэлэг болгон түсэбһөө гадуур хэдэн мянган тонно руда малтан абажа, Уралай металлургнуудта хүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Республикын аймагуудта таряа хуряалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн

1950 оной сентябриин 5.

Ээлһэн һууринь	АЙМАГУУД	ороohото культурануудые хадалга (процентээр)
1.	Курумканай	60.1
2.	Баргажанай	59,0
3.	Кабанскын	43,6
4.	Кударын	43,5
5.	Прибайкальска	41,2
6.	Байкало-Кударын	40,6
7.	Бичурын	35,6
8.	Хэжэнгын	33,1
9.	Тарбагатайн	31,4
10.	Заиграйн	29.7
11.	Хориин	28,1
12.	Мухаршэбэрэй	24,7
13.	Кяхтын	24,7
14.	Ториин	23,9
15.	Иволгын	22,4
16.	Яруунын	22.0
17.	Закаменай	22,0
18.	Зэдын	20,9
19.	Сэлэнгын	18,7
20.	Түнхэнэй	17,4

Вылко Червенковой 50 наһанай ой

СОФИЯ, сентябриин 6. (ТАСС). Болгариин министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ ба Болгарска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретарь Вылко Червенковой түрэһэнһөө хойшо табин жэл мүнөөдэр гүйсэбэ. Болгарска газетэнүүд В. Червенковой портредүүдые ба тэрээндэ эльгээһэн амаршалгануудые толилбо.

Вылко Червенковто И. В. Сталинай эльгээһэн иимэ телеграммые бүхы газетэнүүд толилоо:

«Болгариин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ господин Вылко **Червенковто.**

София

Танай 50 наһа гүйсэһэн үдэртэй дашарамдуулан Таниие үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Болгарска арадай ба манай оронуудай хоорондохи ахадүүгэй союзай аша туһада саашадаа үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхын тула элүүр энхэ ба согтой сарюун байхыетнай ехэтэ хүсэнэб.

И. СТАЛИН».

Мүн Хитадай, Чехословакиин, Румыниин, Кореяын болон бусад оронуудай правительствонуудай толгойлогшод ба коммунистическэ, хүдэлмэришэдэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө ерэһэн амаршалгын телеграммануудай текстнүүдые газетэнүүд толилбо.

Тэрэшэлэн Болгариин БКП-гэй ЦК, министрнүүдэй совет, Болгариин арадай республикын Арадай суглаанай президиум, болгарска газар эдлүүрилгын арадай союзай хүтэлбэри, Эсэгэ ороной фронтын национальна совет, бүгэдэниитын профессиональна хүдэлмэришэнэй союзай центральна совет ба Болгариин бусад ниитын организацинууд, мүн энгэй хүнүүд Вылко Червенковто амаршалгын телеграммануудые эльгээгээ.

СОФИЯ, сентябриин 6. (ТАСС). Болгариин министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ ба Болгарска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретарь Вылко Червенковой 50 наһа хүрэһэнэй ойтой дашарамдуулан, баяр ёһолол үсэгэлдэр Софияда хэгдээ. Болгарска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Арадай армиин, Эсэгэ ороной фронтын национальна комитедэй, профсоюзууд болон бусад организацинуудай үмэнэһөө юбилярые амаршалаа.

В. Червенковые Димитровой орденоор шагнаха тухай Арадай суглаанай Президиумэй Указые, мүн Софиягай табадахи райондо, медицинскэ академидэ ба автозаһабарилгын заводто Червенковой нэрэ олгохо тухай Указые Георгий Дамянов соносхоо.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Агитационно хүдэлмэриин ашаар

Таряа хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндөө тушаалгые саг соонь жэшээтэ һайнаар дүүргэхэ гээшэ туйлай ехэ удхашанартай.

Тиимэһээ, эмхидхэлэй-ажахын ба ниитэ-политическэ хүдэлмэринүүдые шангадхажа, ургасаяа багаханшье гээлтэгүйгөөр хуряахын түлөө, хүдөө ажахын продуктнуудые болзорһоонь урид гүрэндөө тушаахын түлөө тэмсэлдэ колхознигуудай хүсые элсүүлхэ гэээшэ бүхы коммунистнуудай ба агитаторнуудай арюун уялга болоно.

Байкало-Кударын аймагай «18 партсъезд» колхозой коммунистнууд барандаа агитационно хүдэлмэри ябуулдаг. Тэдэнэр ажалай бүхы һалбаринуудта табигданхай. Коммунист нүхэр А. Костриков колхозой түрүүлэгшын орлогшоор хүдэлмэрилхэ зуураа, колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулна.

Нүхэр А. Костриков ехэхэн дүршэлтэй агитатор юм. Тэрэ хадаа колхознигуудай дунда ойлгосотой һайнаар, темэеэ ажахынгаа гол асуудалнуудтай холбон, хөөрэлдөөнүүдые хэдэг. Мүн колхознигуудта үдэр бүри газетын һонинуудые мэдээсэжэ байдаг юм.

Гадна, нүхэр Костриков өөрынгөө дүй дүршэлдэ залуу агитаторнуудые һургана. Колхозойнгоо бүхы агитаторнуудтай инструктивна зүблөө үнгэргэдэг байна.

Илангаяа мүнөө таряа хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын тон харюусалгатай үедэ агитационно-ниитын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Агитаторнуудай хүсөөр колхозой бүхы полевой станууд болон тракторна вагончигууд уралан гоёогдонхой: ном, газетэ ба журналнуудаар хангагданхай. Тэндэ показателиин ба хүндэлэлэй досканууд эмхидхэгдэнхэй. Тэдээн дээрэнь колхознигуудай хүдэлмэриин дүнгүүд харуулагдана. «Дайшалхы хуудаһа» 4—5 хоногто нэгэ дахин, мүн ханын газетэ гаргагдана. Агитаторнууд таряанай түлөө тэмсэлэй угааехэ удхашанарые ба ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые колхознигуудта ойлгуулан хөөрэхэһөө гадна, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олохо ба Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ абаха тухай хөөрэжэ үгэдэг. Мүн орон доторхи һонинууд, уласхоорондын шэнжэлэл тухай ба парти, правительствын политика тухай хөөрэдэг байна.

Эдэ бүгэдын ашаар тус колхозой колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ, эндэхи колхознигууд таряа хуряалгаяа 16 хүдэлмэриин үдэрнүүд соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ ба сентябриин 15 хүрэтэр таряа тушаалгаар гүрэнтээ сүм тоосохо гэһэн патриотическа хүдэлөөе аймаг соогоо үүсхээ. Тэрэ үүсхэлыень аймагай колхознигууд дэмжэн абаад, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Мүнөө тэдэ колхознигууд абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Таряа хуряалга дээрэ агитаторнууд ажалай эрхим жэшээ харуулна. Коммунистнууд Е. Котельникова, П. Любимская ба бусад үдэрэйнгөө нормо 150—200 процент дүүргэдэг юм. Мүн комбайнер нүхэр Куржумов үдэртөө 10 гектар таряа хуряаха нормотой аад, 17—18 гектар хуряана.

Тиин, тус артелиин колхознигууд августын 31-нэй мэдээгээр, аймаг соогоо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Л. Мункуев.

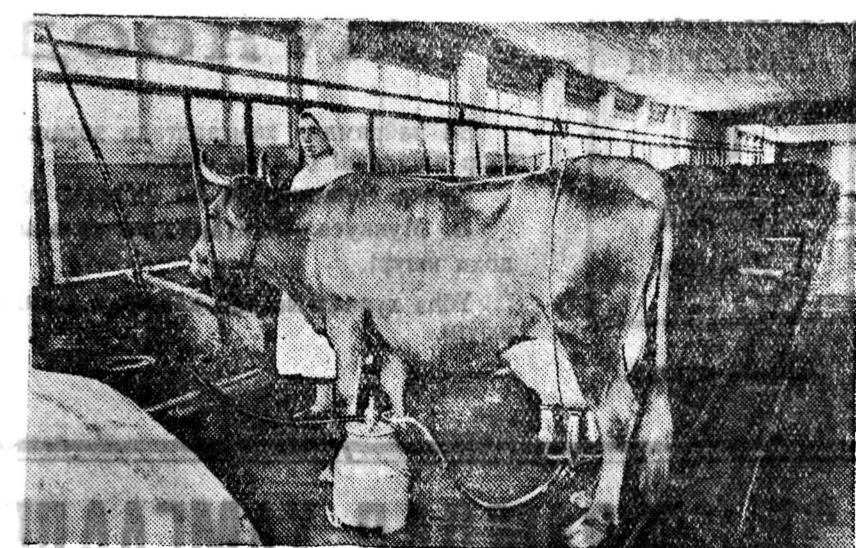

Владимирска область. Вязниковско районой «Спартак» совхоз ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ түсэбүүдые жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Эндэхи эрхим һаалишад Т. В. Тутуева, Ф. Н. Леванова, А. Г. Макарова болон бусад нёдондо үнеэн бүриһээ 4500—5500 килограмм һү һааһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электродойкаар үнеэ һаажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГЫЕ ХАА ХААНАГҮЙ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛХЭ

Механизаторнууд үбһэ хуряалга дээрэ

Энэ жэлдэ «Улаан туяа» колхозой адуу малай тоо толгой улам олошороо. Тэрээнтэй хамта, энэ колхозой гэшүүд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Тэндэхи колхознигуудай энэ зорилгоёо бэелүүлхэ хэрэгтэнь Эгэтын МТС-эй механизаторнууд нилээд ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Үбһэ хуряалгада орохын урда тээхэнэ тракторна сенокосилкын ахалагша машинист Дамба Балданов иигэжэ хэлээ һэн:

— Бидэнэр мүнөө жэлдэ шэнэ сенокосилкануудтай болообди. Тиимэһээ, эдэ машинануудаа зүбөөр ашаглажа, даалгабаряа үлүүлэн дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ ёһотойбди.

Түрүү машинистын хэлэһэниие механизаторнууд бултадаа дэмжэһэн байна. Трактористнууд В. Машанов, Ж. Бальжинимаев ба бусад мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа һэн. Иимэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр үбһэ хуряалгада орoһон эдэ механизаторнууд үдэр бүри тус тустаа 20—25 гектар сабшадаг болобо.

Һаяхан, эндэ хүдэлмэрилжэ байһан механизаторнуудай дундахи социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын дүн гаргагдаа. Тэрээндэ машинист Балдановай агрегат түрүү һуури эзэлһэн байна. Энэ агрегат сентябриин 1 хүрэтэр 850 гектар үбһэ сабшаа. Машинист Балданов ба тракторист Машанов сагай уларилай ямаршье байхада үбһэ хуряалгаяа үргэлжэлүүлһээр байдаг. Тракторист Машанов жэгдэ газарта тракторaa гурбадахи скоростёорнь ябуулдаг юм. Тус агрегат тракторай ба сенокосилкын хойноһоо техническэ харууһа зүбөөр хэдэгэй ашаар, энэ зунай турша соо оройдоошье һаатаагүй. Гадна, 560 килограмм горючи арбилаа.

Тэрэшэлэн трактористнууд Петров, Бальжинимаев ба бусад үбһэ хуряалга дээрэ һаадгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, колхозой сабшалан дээгүүр хэдэн олон һүринүүдые жэрылгэбэ.

И. Бурмистров.

Колхозник үбгэнэй эдэбхи

1950 ондо адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин үтэлһэн колхозник Базар Будаев эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ үбгэн һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэһэн бригадын гэшүүн юм. Тиин, һүри хаяхадаа залуушуулһаа бишыхашье гээгдэдэггүй. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр нүхэр Будаев 3500 гаран бухал үбһэ хаяһан байха юм. Мүнөө үдэр бүриингөө нормые 150 процент дүүргэнэ.

Б. Мунгунов.

Адуугаа атар тарганаар үбэлжүүлхын түлөө

Буда Жамбалов—Хориин аймагай «Путь Сталина» колхозой эрхим адуушан юм. Тэрэ хадаа энэ жэлдэ 55 унагадые абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Тэрэнэй ашаар «Путь Сталина» колхоз адуу моридые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Адуугаа үбэлэйнь байрануудта тобир тарганаар оруулхын тулада нүхэр Жамбалов бэлшээрие зүбөөр хэрэглэжэ, адуулгые һайнаар эмхидхэнэ. Гадна, нүхэр Жамбалов сүлөөтэй сагтаа үбһэ сабшажа, адуугаа элбэг ехэ тэжээлээр хангахын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байна.

Д. Жамсуев.

Партийна хронико

Иволгын аймагта партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна. Мүнөө ВКП(б)-гэй айкомоор томилогдоһон пропагандистнууд болон кружогой хүтэлбэрилэгшэд коммунистнуудтай хөөрэлдөө үнгэргэн, тэдэнэрэй хаана, ямар кружогто һурахыень хараалаанхай.

Һайн бэлэдхэлтэй коммунистнуудынь марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалха байна.

* * *

Һаяхан ВКП(б)-гэй Городской райкомой парткабинедтэ эхин партийна организацинуудай секретарьнуудай семинар болобо. Семинар дээрэ ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь нүхэр Кирдяшкин «Кадрнуудые шэлэн ололго, хубаарилан табилга ба хүмүүжүүлгэ» гэһэн асуудалаар элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй һүүлдэ семинарта хабаадагшад ажалайнгаа дүй дүршэлые андалдаба. Хүдөө ажахын Министерствын эхин парторганизациин секретарь нүхэр Филиппов, Уполминзагай парторганизациин секретарь нүхэр Усольцев, нүхэр Лашкарев (хэлхеэ холбооной конторо) ба бусад өөһэдынгөө ажалай дүй дүршэлые хөөрэһэн байна.

Улаан туг абаба

Закаменай аймагай Санагын сомоной «Коминтерн» колхоз үбһэ хуряалгынгаа түсэбые 100,5 процент дүүргэбэ. Тус колхоз үбһэ хуряалгаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ, аймгүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг абаа.

Б. Шоёнов.

США-гэй Правительствода Советскэ Правительствын эльгээһэн протест

Сентябриин 6-да, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинский США-гэй посол г-н А. Кэрк гэгшэтэй уулзажа, тэрээндэ иимэ удхатай ното уридшалан уншажа үгөөд, барюулба:

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительство болбол шалгагдаһан мэдээнүүдэй үндэһөөр, Холбоото Штадуудай Правительствода иигэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно.

Нютагай сагаар, сентябриин 4-нэй 12 час 44 минутада СССР-эй агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй хоёрмоторто самолёт бомбардировочно, мүн торпеднэ буу зэбсэггүйгөөр Порт-Артурһаа Хайян-Дао аралай район худар тренировочно ниидэлгэ хэжэ ябаха зуураа США-гэй агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй 11 истребительнүүдээр ямаршье үндэһэгүй ба шалтагаангүйгөөр атаковалагдажа, буудагдаһан байгаа. Хайян-Дао арал хадаа Порт-Артуртахи уһан-сэрэгэй базын хилэдэ хамаатай ба Кореяын эрьеһээ 140 километрын хараанда байдаг юм. Атаковалагдаһанһаа шалтагаалан советскэ самолёт шатаад, Хайян-Дао аралһаа урагшаа 8 километртэ далай соо унаһан байна. Хосорһон самолёдтой хамтадаа тренировочно ниидэлгэ хэжэ ябаһан советскэ ондоо хоёр самолёт, тэрэшэлэн Хайян-Дао арал дээрэхи хиналтын ба хэлхеэ холбооной албанай советскэ пост хадаа советскэ агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй самолёдто американска истребительнүүдэй тиигэжэ добтолхые хараһан байха юм.

Советскэ самолёдто иигэжэ ямаршье үндэһэгүйгөөр добтолһоноо далдалхын тула, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацидахи США-гэй түлөөлэгшэ хадаа халха хэжэ байһан судно дээгүүр советскэ самолёт ниидэжэ үнгэрһэн хэбэртэйгээр ба тус самолёт Нэгэдэмэл Нацануудай соединениин центр тээшэ хорото зорилгонуудаар ошоһон ба американска истребительнүүдые буудаһан хэбэртэйгээр худал үгэ тарааба.

Үнэндөө, советскэ самолёт американска судно дээгүүр ниидэжэ үнгэрөөгүй байхаһаа гадна, тэрээнһээ 10 гаран километр зайтай газараар ниидэхэдээ, тэрээндэ дүтэлжэ ошоогүй ба дээрэ хэлэгдэһэнэй ёһоор тренировочно ниидэлгэ хэжэ ябаһан байна. Т... дээ тус самолёт америка... истребительнүүд тээшэ нэгэ... буудаагүй, харин советскэ са... лёдто американска 11 истре... тельнүүдэй шалтагаангүйгөөр... толхо үедэ буудагдан унага... һан байна.

Американска тайлбариие ... ветскэ Правительство эрид бу... шаана, американска сэрэгэй ... цяар хэгдэһэн гэмтэ хэрэгтэ ... гүү эрид протест США-... Правительствода мэдүүлнэ.

Советскэ Правительство ха... уласхоорондын эрхын ниитэдэ ... дэрэгдэһэн нормонуудые ... муухайгаар эбдэжэ өөһэдын... нэрэ хухалһан американска сэ... гэй засагаархидай гэмтэ ябу... гануудай түлөө бүхы харюу... гые США-гэй Правительство... тохоно, дээрэ заагдаһан добто... гын түлөө харюусаха нюурну... дые хатуу шангаар мүрдэжэ ... һээхыень, тэрэшэлэн 3 летчигу... һаа бүридэһэн экипажай хосоро... гоор ба советскэ самолё... усадхалгаар ушаруулагдаһан г... за хохидол түлэхыень дурадха...

Американска сэрэгэй засага... хидай зүгһөө хэгдэһэн ни... ябуулгануудай ехэ хойшолонгу... тай байха ябадалда США-... правительствын анхарал ханлу... хые Советскэ Правительст... мүн лэ шухалада тоолоно».

США-гэй посол г-н Кэрк хад... Номгон океанай райондохи ам... риканска зэбсэгтэ хүсэнүүд ООН... эй мэдэлдэ байна, тиин энэ асу... дал США-гэй Правительства... бэшэ, харин Нэгэдэмэл Нацану... дай Организацида харагдаха ю... бэртэйгээр мэдүүлээд, энэ шал... гаанаар тус нотые абахаяа арса... ба.

А. Я. Вышинский энэ шалт... гаанай ямаршье үндэһэгүй байһа... тухай г-н Кэркдэ зааба, ушарын... сентябриин 4-нэй инцидент хада... Кореядэхи дайнай ябуулгануудт... ямаршье хамаагүй байна. Амери... канска истребительнүүд советск... самолёдые буудажа унагааһа... ушарһаа, тэдэ самолёдууда... ябуулгануудай түлөө харюуса... гань США-гэй Правительствы... хиналта доро байгаа американск... сэрэгэй засагаархидта бүрин то... хогдоно.

Энэ үдэртөө СССР-эй Гадаады... Хэрэгүүдэй Министерствын ту... нотонь Москвадахи американск... посольстводо эльгээгдээ.

Манай ороной Досармын эрхим организацинуудай нэгэн

Армида туһалха һайн дуранай Обществын Бүхэсоюзна Соведэй центральна комитет Грузинска ССР-эй Досармын Кутаисска городской комитедэй хүдэлмэри тухай элидхэл сонособо. Энэ организациин хүдэлмэриин дүй дүршэлые ороной Досармын комитедүүдэй дунда дэлгэрүүлхэ тухай шиидхэбэри гаргагдаа.

Кутаиси городой бүхы предприятинууд, эмхи зургаанууд һургуулинууд ба домоуправленинүүдтэ Досармын эхин организацинууд байгуулагдаад, саг үргэлжэ хүдэлмэрилнэ. Тэдэ организацинууд Обществын хэдэн мянгаад гэшүүдые нэгэдхэнэ. Досармын гэшүүдэй 80 процентэнь элдэб янзын кружогуудта ба сэрэгэй спортивна командануудта һуралсана. Тус городой эхин организацинууд 13 спортивна тир бариһан, 105 булангууд ба кабинедүүдые түхеэрһэн байна.

Эхин организацинуудые шадабаритайгаар хүтэлбэрилһэнэй ба ажалдаа амжалтануудые туйлаһанай түлөө Досармын Кутаисска городской комитет ба Обществын 38 эдэбхитэд Досармын Бүхэсоюзна Соведэй центральна комитедэй грамотануудаар шагнагдаа.

Дай үүдхүүлхэгүйбди!

Номитомо ногоон нуга талануд нэмжынэ. Бүлэг бүлэг түжанууд, хулаһа, үбһэ ургаһан уһа-намаг харагдана. Урин ба шиигтэй һэбшээн вагоной сонхоор үлеэнэ. Хэгдэ добо газарнууд дээгүүр жэрылгэн зохидоор бариһан колхозно хото хоройнууд хойномнай үлэн гээгдэнэ. «Замай эрхим шалгагшын участок» гэһэн гаршагтай ба тэрэнэй оролдосотой эзэнэй фамили бэшээтэй самбарнууд харгын хажуугаар жэргэшэлдэнэ. Поездмнай гүйжэл ябана.

Ленинграднай мүнөө ямархан болоод байгшааб гэжэ һанахадаа, зүрхэн түргэдэн сохилно. Уданшьегүй город эхилбэ. Хаа хаанагүй утаа бааяһан үндэр хоолойнууд... Нүгөө талаһаань, далай шадар — дачанууд. Харин эндэнь заводууд, заводууд.

— Мэндэ һайн, герой — город!

Хоёр талаһаамнай гэрнүүд харагдажа эхилбэ, тиин бидэ улицын дунда, городой шууяан ба хүлгөөнэй дунда ороодхибобди. Тойроод шэртэн харанабди. Мэдэхэ улицамнай хуушан хэбээрээ урдамнай харагдана. Улицын шулуун дэбидхэр заһабарилагдажа байна. Хэдэн олон гэрнүүдэй нюур тала штукатурлагдана, шэрдэгдэнэ—эндэ хэлэгдэдэгээр «гоёолтын заһабарилга», гражданин-патриот бүхэнэй сэдьхэлдэ инагаар һанагдадаг зунай үеын юрын «шэмэглэлгэ» хэгдэнэ. Москвада, Горькийдо ба Астраханьда баһал иимэ шэмэглэлгэ хэгдэдэг.

Эндэ, Ленинградта дайнай хойшолонгой үлэгдэлые урданһаа хойшо ажаһуугшадай дүршэлтэй нюдэн лэ обёорожо шадаха байха байна.

—Хэды шэнээн тэсэгдээ гээшэб! Тиимэ юумэ мартагдахагүй. Иимэ тэсэлгэ бэеэрээ дабаһан лэ хүн энээниие мэдэхэл. — гээд золтой жаргалтай, урин, гэрэлтэмэ нюдэтэй, буурал толгойтой эхэнэр трамвай соо һуухадаа хэлэнэ. Тэрэ бодолгото болоно. Нюурынь бүришье дошхон болоно.—Блокадын үе соо үргэлжэ эндэ байгаабди, хайшаашье ошоогүйбди, тиигээд хүдэлмэрилдэг байгаабди! — өөрынгөө барагдашагүй хүсые гэнтэ мэдэрһэнээ гайхан, омогтойгоор тэрэ үргэлжэлүүлнэ. — Һүреэтэй аюултай, хүндэ хүшэр һэн, зүгөөр илалтада батаар этигэдэг байгаабди. Энэ хадаа манай тэмсэлдэ туһалаа. Городые харахаа айхаар байдаг бэлэй. Хаа хаанагүй хүршэнхэй, улицануудташье мүлиһэн, гэрнүүд соошье, гэшхүүрнүүд дээгүүршье мүлиһэн байгша һэн. Хүнүүдынь һүүдэр шэнги юумэнүүд ябадаг байгаа. Мүнөө үдэр манай «Скороходто» Стокгольмско Уряа доро гар табилга туйлай ехэ дөрюунаар үнгэрөө. Үхэһэн зоноо ябган шаргаар шэрэдэгээ, уһа асархаа Нева мүрэндэ ошодогоо, һүниндөө буудалга, бомбодолгын таһалдангүй, улицануудта галай соробхижо байхадань, станогһоо холодонгүй хүдэлмэрилжэ байдагаа —бултыень һанажа үзөөбди, һанажа үзөөд үгэеэ хэлээбди: дахин иимэ юумэ болгохогүйбди! Стахановска вахтада жагсахабди. Бүхы ороноороо жагсахабди. Хэнэйшье ойртошогүй тиимэ ехэ хүсэ байгуулхабди!

Эдэ үдэрнүүдтэ Ленинградай бүхы предприятинуудта буруушаалгын хүсэтэ шуурган эбхэрээ.

—Бидэ нэгэшье юумэ мартаагүйбди,—гэжэ «Красный Выборжецын», Кировска заводой, «Электросилын» хүдэлмэришэд, обуховецууд ба бусад олон хүнүүд хэлэнэ. —Бидэ хамаг хэсүү бэрхые тэсэжэ гараабди, зүгөөр советскэ хүнэй гэрэлтэмэ абари зангые алдаагүйбди, гэрэлтэй ба хатуужаһан бүхы сэдьхэл зүрхэнһөө хэлэнэбди: дай үүдхүүлхэгүйбди! Хэрбээ дайсад дахин аһалдаа һаа, үйлэдөө хүртэхэ байха!

Тиимэ, тэдэнэр үйлэдөө хүртэхысэ хүртэхэ. Дайсанай блокадын хойшолондошье, үлэсхэлэндэшье, хүйтэндэшье диилдээгүй советскэ хүнүүдэй ажаһуудаг городой түхэл шарай энээниие гэршэлнэ. Энэ город—бурьялан бусалһа ба бүтэмжэтэй ажабайдалтай, айхабтар гоё һайхан город лэ. Энэнэй уужам сэхэ улицануудаар захаһаань заха хүрэтэр ябаад үзыт. Энэ хадаа эгээн холынгоо заха буланда мүн лэ гоё һайхан юм. Эндэ, центртэнь үргэлжын архитектурна музейе, ногоон талмайнуудые — барилгын искусствын гайхамшагые харахат. Финляндска вокзалай байдаг, городой Выборгскэ талын хуби ногоорон харагдана. Реакциин хаалта харуулые ходо гаран эндэ ерэхэдээ, Ленин болбол революционно Петроградай газар дээрэ гараһан юм. Эндэ петроградска хүдэлмэришэд агууехэ багшынгаа үгэ хэлэхые шагнаһан байна... Үбэлэй Ордон руу түрүүлжэ буудаһан «Аврора» Нева мүрэн дээрэ уһан-сэрэгэй училищи шадар дурасхаалта памятник болоод мүнөө байна...

Гэгээн сагаан һүни бидэ городой улицада гарабабди. Хэлэжэ болошогүй гайхалтай һонин байба. Сэлмэһэн аад, боробтор-хүхэсэгээн үнгэтэй тэнгэридэ юрэ нэгэл мүшэнэй зүүн зүгтэ ялалзахань харагдана.

Саашадаа талмайе хүндэлэн гараад, Канавкын гайхамшаг гоё һайхан эрьедэ хүрэжэ ерэбэбди. Эртын толоной гэрэлһээ Нева мүрэнэй уһан ялайн халбайжа харагдана. Һүниин хоёр час. Гэбэшье, сэнгэн зугаалаашад тон олон! Ехэ гэрэлтэй гэгээн! Хото хашаагай харуулшад сагаан фартугуудые үмдэнхэй, гэрнүүдэйнгээ хашаагай үүдэнүүдтэ һууна. Набережнын гранитна хашаае зубшаад загаһа агнаашад «дежурилжа» һуунад. Иигэжэ ябаһандаа сэдьхэл баясана.

Яаһан ехэ гээшэб миниин орон! Тэрэнэй ажабайдал ямар баян, һайхан гээшэб! Энээнэй хүнүүдынь хаа хаанагүй нэгэн хүсэл зоригтой. Загаһа хахуульдагшадай аалиханаар гүбэнэлдэхые шагнанабди.

Наһажаал шудхалаашан сэдьхэл хүдэлгэмөөр хөөрэнэ:

—Москва—ороноймнай зүрхэн. Арадай бүхы һанал бодолой тиишээ эрмэлзэдэгынь гайхалтай бэшэ. Тэндэ манай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ нүхэр Сталин ажаһуудаг ба хүдэлмэрилдэг. Энээниие тэндэ байхадаа хододоо мэдэржэ байхаш. Тэндэ Кремль: Тэндэ мавзолей... Тиишэ ошоһон арадай зам харгы хэзээшье үгы болохогүй... Москва мүрэн дээгүүр гараһан хүүргэнүүд...

—Манайхи баһал һайн һайханууд,—гэжэ анханда шудхалаашан байһан, хирбэгэр һахалтай пенсионер үбгэн атаархангяар харюусана.

—Һайн һайханиинь элил даа. Манайда муу юумэ байдаггүй бэшэ аал? — гээд түрүүшынхинь дээгүүр холо хаража, бодолгото болон батална.—Би Стокгольмско Уряада гар табихадаа, иигэжэ хэлээ һэм: дэлхэйн жиирэй хүнүүд ажалаар ба оюун ухаагаар зохёон байгуулагдаһан агуу ехэ зохёолнуудые бузагай атомщигуудта һандаргуулхагүй.

—Би баһа гараа табяаб,—гэжэ үбгэн мэдээсэбэ.

—Би баһал иигэжэ һананаб: газар дээрэ бүтээгдэһэн гоё һайхан юумые хэншье һандаргаха эрхэгүй. Арадууд һандаргуулхагүй.

Арадууд дай үүдхүүлхэгүй! Дайнда эсэргүү манай буруушаалгые, Лига нацын хооһон резолюцинуудтал гэжэ англо-американска түймэршэд бү һанаг! Бидэ өөһэдынгөө үгые ажал хэрэгээрээ батадханабди: фабрика заводууднай эб найрамдалай вахтада жагсажа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлнэ.

Ерээдүйн тыл хадаа Уолл-стридэй бандидуудай илахые хүсэнэгүй. Үнэн сэхэ ажалшадай Стокгольмско Уряа доро гараа табиһые дайсад бү мартаг. Тылэйнгээ дэмжэлгээр хангагданги арми иладаг гэжэ бидэ мэдэнэбди. Өөһэдынгөө арадай дура хүсые эбдэн, американска фашистнуудай дай эхилээ һаань, Стокгольмско Уряа доро гараа табиһан тэндэхи түмэр замайхид поезднуудаа зогсоохо, кочегарнууд судануудай түлүүрһээ холодохо, портын хүдэлмэришэд ухэлтэ ашаан доро зэмээ табижа үгэхэгүй. Нүүрһэ, талха ба бензингүйгөөр дайлалдаад үзыт, господинууд! Дайнай үеын хуулинууд яашооб гэхэ гүт? Теэд, бүхэли арадые дууһыень хюдажа болохогүй! Зонхилогшод ерэдэг ба ошодог, харин арад үлэдэг юм, тиимэһээ арад үхэлгүй мүнхэл. Арад илахал!

* * *

Ленинградшье гоё һайхан, Москвашье гоё һайхан, Одесса ба Киев, Севастополь ба героическа Сталинград һайханууд лэ! Зүгөөр, газар дээрэ үнэхөөрөө гоё һайханиие зохёон байгуулагша, баатарлиг сэрэгшэ ба сусаршагүй барилгаша, мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха вахтада хёрхоор жагсаад байһан манай советскэ хүн юунһээшье гайхамшагтай һайхан!

А. Коптяева,
Сталинска шангай лауреат.

Москвада болохо бурят-монгол литературын Вечертэ

«И. В. Сталин, В. М. Молотов, Л. П. Берия ба А. И. Микоян Хара далайн эрьедэ байна» гэһэн Сталинска шангай лауреат уран зураашан У. М. Джапаридзын зураһан картина.

ТАСС-эй фотохронико.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

Үглөөнэй шүүдэрээр

Шүүдэр мүнгэн дуһалнууд
Шүрын һүбөөр ялалзан,
Үүрэй мүшэдэй галнууд
Бүдэг-бүдэг улалзан,
Һайхан үглөөнэй дохёо —
Алтан гургалдайн зохёол
Һанаан дээрэм таталба.
Уран харьяар шааяһан
Уһан голой һугаруу,
Уурал мана бааяһан
Уужам хонгор нугаруу
Урга хажуур үргэлһэн,
Урма зориг түрэһэн
Омог хүбүүн алхалба.
Хүхэ ногоон сахилза
Хүхэн хүрэсэ үндынэ.
Найтаасарынь анхилжа,
Намжилмаень зүгнэнэ.

Иимэ һайхан үглөөгүүр
Сажан хахадай үргэн мүр
Нугые һэтэ сабшаба.
Үглөөдэрынь Намжилма
Үбһэ тарман бааллажа.
Үргэһэ булин анхилмаар
Үндэр бухал һуулгажа,
Алтан гургалдайн зохёол —
Аялга һайхан дохёо
Ара үбэрөөр таталба.
Урин уяар шааяһан
Уһан голой һугаһаа,
Уураг амтаар дууяһан
Уужам намжаа нугаһаа
Илалтаар ажалаа дүүргэһэн
Инагай дураар дүүрэһэн
Эдир хүбүүн алхалба.

Д. ЖАЛСАРАЕВ

Мукденда

Намарай юрын үдэр
Мукден бидэ хүрөөбди.
Городой тэг тэгэндэ
Гашуун ушар хараабди:

Муухай шулуун улицаар
Модон тэргэ харайна.
Бархат зөөлэн һуури дээр
Баян хитад лабхайна.

Тарган бэеынь һүүдэрлэн,
Табаг шүхэр татаатай,
Баруун гартаа гүлдэрһэн
Баржагар ташуур минаатай...

Тэрэ шуһата ашаае,
Тэрэ модон тэргые,
Залуу рикша зүдхэнэ,
Забдагүйгөөр бүдэрнэ.

Шулгархай хүлэйнь урдуур
Шорой тооһон эбхэрнэ,
Мүнгэн эшэтэй ташуур
Мүрэ дээгүүрнь эшхэрнэ.

Хүбүүнэй арай ябахадань,
Хүлһэн гоожон бурьялна.
Амяа абажа ядахадань,
Амбан ноён хашхарна.

Мание гэнтэ харажархёод,
Морин-хүбүүн зогсоо һэн.
Ташуураа саашань хаяжархёод,
Тарган ноён мэгдээ һэн.

Тэргэһээ түргэн буужа,
Тэбдүү наашаа мухаряа һэн.
Маанадай урда һаймһаржа,
Малгайгаа абаад байгаа һэн.

Хажуугаарнь тэрэ хүнээ
Харанашьегүй гараа һэмди.
Харин, залуу хүбүүнэй
Халуун гарыень баряа һэмди...!

Тэрэ сагһаа, хэдэн жэл
Түүхын мөөри мухарюулаа.
Ажалша хитадууд тэмсэжэ,
Арадай засаг мандуулаа.

Мүнхэ баярай улаан туг
Мукден дээрэ хиидэбэ.
Тэрэ дары һанаандам
Танил хүбүүм оробо.

Чжу-дэйн сэрэгэй зэргэдэ,
Суута нүхэдэйнгөө дунда
Сүлөөтэ уужам улицаар
Сохом мүнөө ябанал даа.

Ч. НАМЖИЛОВ

Газарай хэшэг

«Нютагай шорой—алтан» гэлсэхы
Нарай багаһаа дуулагша һэм.
Харин хэдыш хүрьһэ эсхэ—дэмы
Хаанаһаа алтан гарагша һэм?
Багахандаа наадаһан зүргэнүүдээ
Бахархан зубшахадам, урдуурни—
Тарбагатайн баруун эрьеэр
Тарган шэниисэ халюурна.
Пэгшэгэр тэгшэ эшэнүүдынь
Парадта жагсаһан сэрэгтэл,
Тоһолиг колосоо надхуулан,
Торгон долгёороо хээтэбэл.
Арбай һахалтай орооһохонии
Аргаахан абаад хазахадам —
Айраг сагаан дуһалханиинь
Амтатай һэн эхын һүндэдли.
«Нютагай шорой — алтан»
гэлсэдэгынь
Намда мүнөө эли гээшэнь.
Гүнзэгы сэсэн удхатайень
Гэршэлнэ ха юм энэ дээжэнь.

А. ЖАМБАЛОН

Нуга талмайнууд дээгүүр...

Наранай туяа дэлгэһэн
Нармай хонгор үглөөгүүр
Долгилон, ханхинан
Дорбёотоно дуун.
Ногоон долгёо эбхэһэн
Нуга талмайнууд дээгүүр
Ажалай мүрысөөн
алхална дорюун.
Тэндэ Долсон машинист
Тэгшээр һуугаад косилкадаа
Далагад гэжэ
Дабхюулна моридоо.
«Энэш залуу коммунист,
Эрхимэй эрхим хүн лэ даа» —
Хаанаш иигэжэ
Хэлсүүлдэг нүхэдтөө.
Машинынь хажуур хурсахан
Мүлиһэн шэнгеэр хиргажа,
Шэмэтэй ногоонһуу
Шургана гоёор.
Сабшаһан үбһэниинь хабтайн
Саагуурш наагуурш халюуржа,
Анхилна хоншуухан
Аитай үнэрөөр.
— Хэды га сабшаһанаа
Хэлэжэ тодоор үгыт,
Хэдые сабшахаар
Хараалнат? — гэхэдэм,
— Дүрбэн зуун гектарһаа
Дээшэ һаяхан гаргаад,
Табанда хүргэхөөр
Түсэблэн ябанаб, —
Гэжэ Долсон даруугаар
Миһэрэн байжа харюусаад,
Урихан нюдөөр
Урдаһаамни хараал...
Тобир тарган малнуудтал
Тоогүй һүринүүд жэрылдээд,
Ажалаймнай үдэр
Амжалта асарнал.

Ч. САНЖИЕВ

Боолтошон

Үглөөгүүр эртүүр,
Үүрэй толоной туяарамсаар,
Шумууһан хүнүүд
Шударгуу ажалаа эхилнэ.

Алтан колостой
Бэһэ мушхаха бүридөө,
Арад зонойнгоо
Амгалан байдалыс бэхилнэ.

Шүрбэһэлиг гарнуудынь
Шамдуу габшагай эршэдэнэ...
Олон бухалнууд
Удаа дараа жэрылдэнэ.

Хүбүүнэй аялга
Хүдөө дайдаяа зэдэлүүлнэ,
Артель зондо
Ажалай зориг бадаруулна.

Мүрысөөнэй галта
Мүнөө үдэрэйнь амжалта —
Олоной хэрэгтэ
Агуу ехэ оруулалта!

Хоца НАМСАРАЕВ

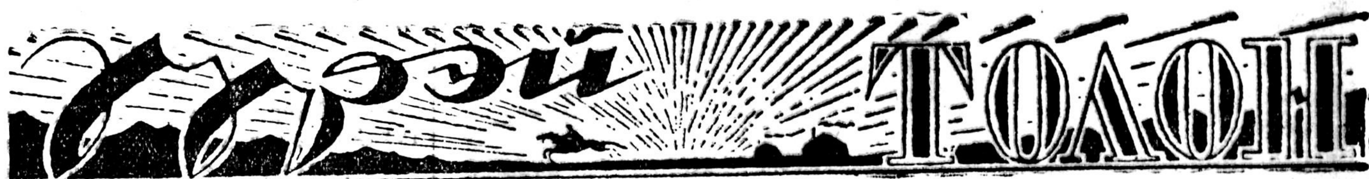

Гулваа үхэнэ. Цыремпилые уһанда орожо үхөө гэжэ баяшуул хэлсэнэ, Цыремпилэй амиды ябаһаниинь, Галшын Долждодой үгы болошоһониинь зондо мэдэгдэнэ. Эдэниие үгытэй арад зон магтана.

Бадма баянай үбһэ сабшажа байһан хүнүүд ажалаа хаяад, гэр гэртээ ябашна. Энэниие Бошогто үбгэн үүсхэһэн байгаа. Тэрэ иигэжэ хэлэнэ:

... — Хара зоргондоо хара хүлһэеэ адхаад гү, али сохюулаад бусахат.

Ажалша хүнүүдэй дунда баяд ноёдой аашанууд тухай хөөрэлдөөнүүд гарана. Дарлалтада эсэргүү үгэнүүд олошорно. Бадма баян Цыремпилые бэдэрүүлнэ.

Цыремпил нютагһаа гаража ошоно. Цыремпилэй эхэ—Ямаахан хүгшэнэй нюргые баяшуул сохино.

Хэжэнгын урдахи хүбшэ тайга соогуур ябаһан Цыремпил угаа ехэ бороодо сохюулна. Моритоёо уһанда орожо үхэн алдана. Һүүлээрнь морёо алагдана. Тиигээд, тон ехээр зобожо ябатараа Нашан Бататай золгоно. Үбһыень сабшалсаба. Зоригто гэжэ нэрэ Цыремпил өөртөө үгэбэ. Нашан Бата, Цыремпил, Жарантай үбгэн гурбан Бата зайһанай бага һамганай һууха бууса түхеэржэ байна.

Тиигэжэ байхадань болоһон ушарал тухай доро толилогдоно.

* * *

Энэ үедэ Цыремпил һүхэеэ бэряад газаашаа гаража, мүнөө һүниндөө түлижэ хонохо түлеэгээ харанхыда таамагаар таһара сабшан байтараа гэнтэ һүхэнь халгажа ойлгомторгүй хүлөө сабшажархина.

Тэрэ дары Цыремпил газааһаа арайхан орожо:

— Битнай хүлөө сабшажархибалби, — гээд гуталаа һуга татан һуухадань, Бата Жарантай хоёр ухаа алдалдан, «яагаа хартайгаар хүлөө сабшаба гээшэбши, яаха болоо гээшэбибди» гэлдэн гэмэрэлдэжэ, энэ тэрэ муу һайн бүд асараад баһа галай хара хөө бутаруулан, шуһа адхаржа байһан шарха дээрэнь хээд боонод.

Цыремпилэй хүл тэсэшэгүй ехээр үбдэжэ, Цыремпил нэгэшье дуугарнагүй, хүлөө тэбэреэд галай хажууда һуужал байгаа һэн. Иигэжэ һууха зуураа Цыремпилэй зосоо ехэл уйдхартай боложо, «зай, иигэбэл арга барагдаба, хүлөө тээжэ ябаһан морин һалаа хамнай, мүнөө тиигээд өөрыгөө тээжэ ябаһан хүл һалаба. Иигээд саашаа яаха хүн гээшэбиб. Хүлэймни эдэгэтэр хэн намайе гэртээ хэбтүүлхэ юм, хэн минии хоолой тэжээхэ юм. Энэ Нашан Батамни иимэ болоод байхадамни юун гэхэеэ байна гээшэб, — гэхэ мэтэ олон юумые бодоно.

Гэнтэ холохон тэргэ хоршогоножо, ород басагад хэбэртэй шарьяса дуу дуулалдахань дуулдана. Удабашьегүй бүри дүтэлжэ, баһа тэдэнэй забһарта нэгэ бурят басаганай гунигтайгаар дуу дуулахань дуулдана. Энэ үедэ Цыремпил тэдэниие шагнаархан һууха зуураа, нөөхи Бадма абгайнда ошожо үритэй һэнтэ гүүлжэ хараалгаад, гэртээ ерэжэ Ямаахан эхынгээ һүндэ бусалгажа табиһан тибэһэ эдеэд хэбтэжэ байтараа арюухан Долждодойнгоо үдэшын сууряанда ханхинаса дуу дуулахыень таняад һуха харайн бодошоһоноо гэнтэ һанажа мүнөө бурядаар дуулаһан басаганай хоолойе ехэл адлишаана. Тэрэ бараһамни эндэ ерээд ябажа ябаагүй юм аа гү гээд бүришье һэжэглэн, хүлэйнгөөшье үбдэхые мартажархёод, мүртэй амяашье татангүй шагнана. Тэдэ басагад улам дүтэлжэ ерэбэ хэбэртэй. Тиигээд Цыремпилэй зүрхэн луглуг сохилжо тэдэнэй тэргын хоршогонохые шэхэндээ обёоржо шадахаяа болишобо.

Гэнтэ газаа тэдэнэй шаад гэлдэжэ абяа гархадань, Нашан Бата хүнгэн хүлтэй, дээрэ зүрхэтэй юм аад лэ, газаашаа шурд гээд гүйжэ гарашахадань, Цыремпил баһал һуха харайн гараха гэхэдэнь, харин хүлынь газар гэшхэжэ шаданагүй. Тэрэ һамбаандань хэдэн үгэ дуугаралсаһан абяан газааһаа дуулдажа мүн лэ дуу дуулалдаад саашаа ябашаба хэбэртэй.

Нашан Бата энеэбхилэн газааһаа орожо ерээд:

— Энэ хойто үртөөгэй поп ламын хоёр басагад хажуудань нэгэ бурят басаган бии хэбэртэй харгы һураад ошобо даа, урагшаа малшандаа ошоһон аад, бусахадаа харгыгаа алдаад төөрөө юм гү, — гээд дуугархадань Жарантай үбгэн тодожо абан:

— Тэрэ бурят басаганиинь юушэн ябаа юм?

— Мэдэнэгүйб, нэгэл хэрээснигэй басаган ябалсаа бэшэ юм аал лаа. Тиимэ юумэ олон хаям.

—Бурят басаган гэнэ бэшэ гүш?

— Яагааб тиигээд, хэрээһэ зүүхэдээ бурят бэшэ болошохо юм гү?

— Тэрэшни ород болоо гээшэл.

— Али тиимэ юм гү. Тиигэхэдээ ши будда бурханда мүргэдэг халаа баһа бурят бэшэ болонхой гээшэб гээд хэлэхэ байна гүш,

— гэжэ Нашан Бата Жарантай үбгэнөө наада харан, тугаар наада харуулһанайнгаа харюу абажа ташаганаса энеэгээд Цыремпилые хаража:

— Тиимэ бэзэ? — гээд нилээдгүй омогтой болон асууна.

Цыремпил юушье дуугарнагүй, ёһо дүүргэжэ толгойгоо бүтүү нэгэ удаа дохижорхёод, мүнөө бурят басаганай, арюухан Долждотол адли хоолойтой байһандань зүрхэеэ даран ядажа, «хэрбээ мүнөөхи басаган гэнтэ арюухан Должод мүн байгаад, тэрээнтэеэ уулзажа шадангүй иигэжэ алгасалдаһан байгаа һаа, юун гэһэн зол хубигүй хүн гээшэбиб. Мүнөө хүлөө һүхөөр сабшаагүй байгаа һаа, заабол гүйжэ гараад, мүн бэшэ хоёрынь мэдэжэ зосоомни амарха бэлэйл. Халагни халаг! Яахадаа минии ябадал буруу байна гээшэб» гэхэ мэтээр гэмшэн һанажа һуугаа һэн.

Удабашьегүй Нашан Бата Жарантай үбгэн хоёр ажалда дараггдажа эсэшэһэн аад, муухан хэбтэринүүд дээрээ хэбтэн сасуу хурхиралдашана. Цыремпилэй хүл улам ехээр үбдэжэ яабашье нойр хүрэхэ аргагүй, галайнгаа хажууда сором гэнгүй һууһан зандаа хоноһон байгаа.

Үүр хяраалжа, үдэр һаяхан боложо байхада, Нашан Бата Жарантай үбгэн хоёр бодожо, сайгаа шанаад гурбуулан сайлажа һууха зуураа Цыремпилэйнгээ хүлөө сабшажа хүдэлмэридэ гараха аргагүй болоһон тухайда, баһа хайшан гэжэ аргалуулжа һайжархын тухайда ехэл һанаагаа зобон хөөрэлдэнэд.

Энэ үедэ холохон хэбэртэй мориной түбэрөөн гаража, дары газаань туласа ерээд Бата зайһан бага һөөлдэнгир хоолойгоор:

— Мүнөө иимэ орой болотор хүдэлмэридөө гараагүй сай дээрээ һууна гээшэ гүт? — гээд хашхархадань, Нашан Бата, Жарантай хоёр һандаран һуха харайлдажа газаашаа гаранад. Бата зайһан тодожо абаһаар:

— Таанар энэ гэрээ барижа дууһахаяа болёо гээшэлтайт, таанарта найдажа байһаар мүнөө үбэлэй тэн болгожорхибоб. Нөөхи залуу хүбүүнтнай мүнөө хүрэтэр бодоогүй хэбтэнэ гээшэ гү? — гэжэ ехэл янгархуу сухалтайгаар саб—саб дуугарна.

— Зайһан, та юу хэлэнэ гээшэбтэ, яһалэ шадал шэнээгээ гамнангүй хүдэлнэлди. Мүнөө залуу хүбүүмнай үнгэрөөшэ үдэшэ түлеэ хахалжа байһаар хүлөө һүхөөр сабшажа хүдэлмэридэ гараха аргагүй болоод хэбтэжэ байнал, — гээд Жарантай үбгэн убайгүй дорюун байдалтайгаар харюусана.

Бата зайһан Жарантайн үгые балайшье хэрэглэнгүй, Нашан Бата тээшэ хаража:

— Ши нэртэмни яашообши даа, ехэ бараеынь шамда найдаа бэлэйби. Хүдэлмэри хэхэ гэжэ хониемни абажа эдиһэн аад, үшөө эндэ хоолойгоо тэжээжэ байһанаа юун гэжэ һананаш? Тэрэ үбһэн сооһоо нааша нагасамни гээд дахуулжа ябадаг хүбүүншни арайшье тиимэ бэшэл байгаа ха. Даража нюужа байһан хүншни бэшэ гү? Юрдөөл эртэнһээ ойлгожо байлтай болоо лэ аа гүш! — гээд занажа шэрүүхэнээр дуугархадань Нашан Бата улагад гэжэ:

— Нэртэ зайһан юугээ хэлэнэ гээшэбтэ, тэрэ хүбүүн үнээрээ минии нагаса болохо юумэл. Тэрэмни мүнөө хүлөө һүхөөр сабшаад хэбтэжэ байна гээшэ, гэртээ абаашажа эдэгэтэрынь хэбтүүлхэмни гээшэ гү? — гэхэдэнь, Бата зайһан уршагад гэнэ:

— Тиигыш даа! тиигээд арбан хоног соо энэ гэрээ орохоор бэлэн болгожо эрхэбэшэ дүүргэхэт. Харин тэрэ болзорһоо үнгэргөөһаа хүндэхэнөөр эбээ таһархабди гэжэ мэдээрэй.

— Тиигэжэл үзэнэ бэзэбди, тиигээд мүнөө гэртэмни эдихэ юумэ үгы болоһоор үнинэй ёһотой, даб гэһээр эндэ хэды шэнээн ажал хэһэнэйнгээ зэргээр хүлһэеэ тоосоһойб гэжэ һананалби, эндэ хүлөө сабшаад хэбтэһэн Зоригтомни үбэлэй хубсаһагүй байнал, хубсаһа үгэжэ түһалха гээшэ гүт? — гээд толгойгоо эльбэнэ.

Бата зайһан шарайгаа гансата хубхигад гүүлжэ, бага шүдөө зуун татажа:

— Аа, урда абажа эдиһэн дээрээ баһа юумэ абаха һанаатай байна гүш? тэрээнэйшни тухайда хожом тоосохобди, хубсаһа гэнэ гүш? Хубсаһан байхагүй, ойлгомжотой бэзэ! —гэжэрхёод морингоо ама залажа саашаа бурд гүүлэн жороо табюулаад ябашаба.

Нашан Бата ехэл урмагүй гарагар муу боложо эльгээ тэбэрин, «Үгы, энэмни юун боложо байна гээшэб? Урдань нэртэ зайһамни иимэ бэшэ, зулгы зөөлэхэн байгша бэлэйл, нөөхи һохор хони абажа эдиһээрээ һалахамни гээшэ гү, энэ Зоригтомни юун гэжэ һанахань гээшэб. Намайе хүлһыемни эдеэ гээд һанаа һаань яаха гээшэбиб» гэжэ һанаха зуураа Жарантай үбгэн тээшээ хаража:

—Нэртэ зайһамни яагаа ондоогоор уулзаба гээшэб?—гээд асууна.

—Ондоо юу һанаабши. Энээнэйшни өөдөө болоһон сагһаа хойшо үзэжэ хаража ябаһан хүн байхаб, ходол иимэгшэл. Харин мүнөө үглөөгүүр нюдэншни хурса, шэхэншни һонор болоһон байгаа гээшэл,—гэжэрхёод баһал шогтойгоор эльгэ хатана.

Нашан Бата юушье дуугарангүй, хултагашан байра оруугаа шурд орожо нэгэ аяга хүйтэн сай гудамхижархиһаар, нэгэ сар асаржа тэргэдэ хүллөөд, Цыремпилээ үргэжэ тэргэ дээрэ һуулган, гэр тээшээ ябажархина. Сар хашан, харгы ялхи. Цыремпилэй хүл тэргын яндарааанда тэнсэлгүйгөөр үбдэнэ. Хододоо ёложо мүртэй дуугарнашьегүй. Бата һанаагаа ехэл зобоно хэбэртэй, ёлохо бүхэндэнь нюураа уршылган — «үбдэнэ гү? Яагаашье хартай юм гээшэб»,— гэхэ мэтэ үргэлжэ гэмэрэн ябаха зуураа «зай, манайда эдихэ юумэ байхагүй, яадаг бэлэй, ганса үнеэмнай һаалгахаяа болижо мүнөө үедэ шэргэжэ байгаа юм бэзэ, энэ Зоригтодоо юугээ эдюулжэ хүл дээрэнь гаргаха гээшэб. Янжамамни хүндэ арһа элдэжэ заалзуул юумэ оложо байгаа юм ха гү. Тэрэшье юу газар хороохоб даа. Бата зайһан мүнөө дээрээ юушье үгэхэгүйгөө һанана гээшэ, Энээнэй урда ойлгодоггүй мэхэдэнь ороод лэ ябадаг байба гээшэ гүб. Жарантай үбгэн үгэ бүхэндөө намайе юундэ дайрана гээшэб. Баһа Зоригто үе-үе Бата зайһан тушаа аягүйгөөр дайран дуугардаг бэлэйл. Би тиигэхэдэнь, баян хүндэ ямар мууе өөртөө хүүлэһэн аад тиигэнэб гээд аягүйрхэн һуудаг бэлэйлби. Хай, юрэ зүбтэйшье байжа магадгүй байгаа гээшэ гү Тиигээд баһа Бата зайһан энэ Зоригто тухайда этигэлгүйгөөр дуугаржа, намайе юундэ занан дуугарна гээшэб» гэхэ мэтэ зосоогоо булхитэй ябана.

(Романай отрывогууд хожом гараха).

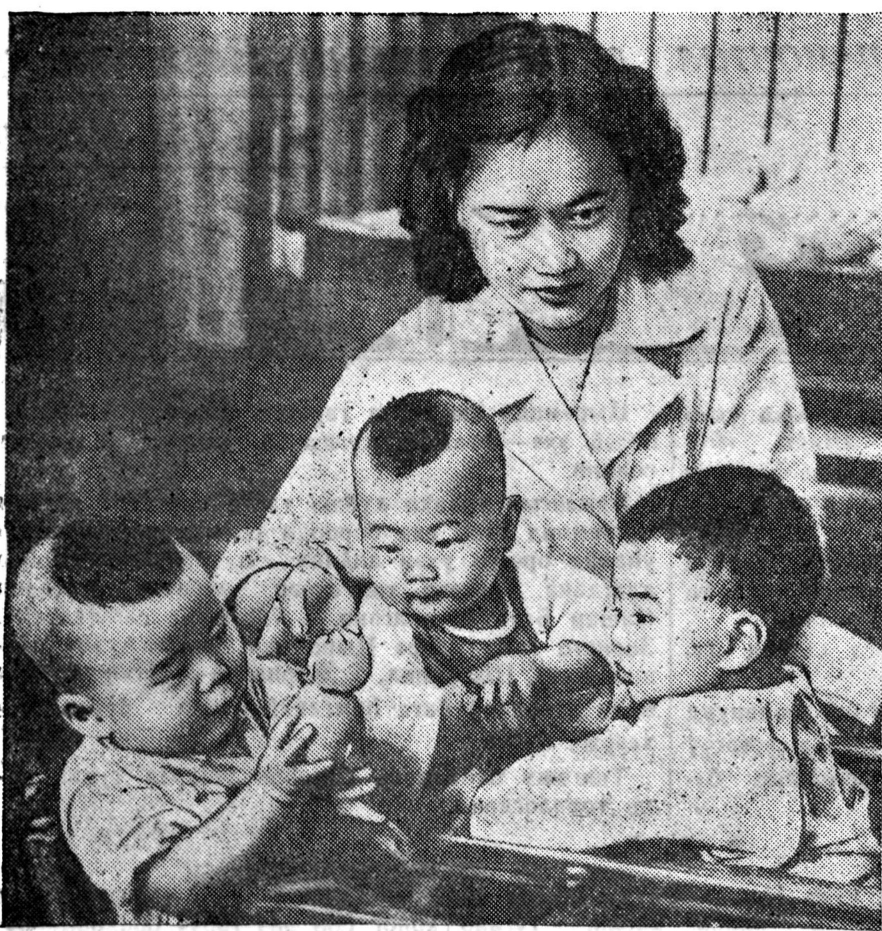

Хитадай арадай республика. Олохон предприятинуудай дэргэдэ үхибүүдэй яслинууд байгуулагдаа. Үхибүүдтэмнай һайн харууһа хэгдэнэ гэжэ найдаад, эхэнүүдынь станогой дэргэдэ һанаа амар ажалладаг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ханькоудохи хлопчатобумажна фабрикын дэргэдэхи яслиин үхибүүд. ТАСС-эй фотохронико.

Хитадта гүрэнэй ажахынууд эмхидхэгдэнэ

ПЕКИН, сентябриин 6. (ТАСС). Хитадай хүдөө ажахын Министерство Суйюань провинциин Баотоу ба Сараци шадар гүрэнэй хоёр ехэ ажахы һаяхан эмхидхэбэ. Тэндэ хүдөө ажахын хүдэлмэри эхилээд байна.

Синьцуньдэ байгуулагдаһан Сарацийска гүрэнэй ажахы 36.000 му (1 му—гектарай 16-най 1 хубитай тэн) газартай ба машинно-тракторна станцитай. Шаньху ба Хуанхэ мүрэнүүдэй хоорондо байгуулагдаһан Баотоуска гүрэнэй ажахы 200.000 му шахуу газартай.

Гүрэнэй эдэ ажахынууд июниин эхеэр хүдөө ажахын машинанууд ба бусад зэр зэмсэгүүдэй түрүүшын партиие абаа. Тэрэ тоодо: 33 трактор, самоходно 2 комбайн, тракторна 14 комбайн, үрһэ сэбэрлэхэ олон машинануудые, сенокосилкануудые, борнойнуудые, тармуурнуудые, плугуудые ба бусад зэмсэгүүдые абаһан байна. Мүн машинануудай жолоошод ба механигууд хамта 50 үлүүтэй хүн тус ажахынуудта ерэлсээ.

Баруун-Урда Хитадта рис һайн ургаа

ПЕКИН, сентябриин 6. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө үедэ рисэй хоёрдохи ургаса хуряалга түлэг дундаа ябажа байнхай.

Түбэдтэй нэгэ хилэтэй Сикан провинцида һүүлэй 15 жэл соо үзэгдөөгүй баян ургаса хуряагдахаяа байна.

Арадай Центральна правительство болбол тарилга эхилхын урда тээ таряашадта тон ехэ үрһэ уриһалһан ба уһа сөөрэм, уһалууриин каналнууд ба дамбануудые бариха, һэргээн бодхоохо хэрэгтэ таряашадые, Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэдые эмхидхэхэ ехэ хүсэлэлгэ гаргаһан юм. Сычуань провинциин баруун хубида уһалууриин 3.000 үлүүтэй каналнуудые һэргээлгэдэ 100.000 үлүүтэй таряашад ба Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэд хабаадалсаа.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэпольско нэгэдэхи съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан митинг Варшавада болоо

ВАРШАВА, сентябриин 5. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэпольско нэгэдэхи съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан митинг Варшавада боложо, тэрээндэ Польшын столицын зуун мянга шахуу хүн зон хабаадаа.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Сагүргэлжын комитедэй зүгһөө комитедэй вице-түрүүлэгшэ д'Арбусье митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Советскэ делегат Александр Корнейчугай үгэ хэлэхэдэ, суглараагшад нэрьемэ альгаташалгаар угтаһан ба «Эб найрамдалай бата түшэг—Советскэ Союз мандаха болтогой!», «Эб найрамдалай түгые баригша—агууехэ Сталин мандаха болтогой!» гэһэн лозунгнуудые соносхоо.

Корейскэ баатарлиг арадай ба тэрэнэй вождь Ким Ир Сенэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан уряа хашхаралгаар, нэрьемэ альгаташалгаар угтагдан, корейскэ делегат Кан Бук, эб найрамдалай тала баригшадай Чехословацка комитедэй түлөөлэгшэ Лукачевич ба Хакеман (Германска демократическа республика) митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэпольско нэгэдэхи съездын зүгһөө Польско уранзохёолшодой Союзай генеральна секретарь Ели Путрамент үгэ хэлэбэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай митинг Лондондо болобо

ЛОНДОН, сентябриин 6. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай митинг Лондондо боложо, тэрээндэ 4 мянган хүн хабаадаа.

Эб найрамдал хамгаалха лондонско комитет энэ митингые эмхидхээ. Политическэ, профсоюзна ба һүзэгтэнэй 190 организацинуудай түлөөлэгшэд энэ комитедтэ хамаададаг юм.

Стокгольмско Уряагай үндэһөөр, эб найрамдал хамгаалха Английска комитедэй бэшэгтэ гар табихые ба Америкэһээ Англиин дулдыданги байлгые болюулхын түлөө, тэрэниие американска база болгон хэрэглэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэхыень митингдэ хабаадагшадые үгэ хэлэгшэд уряалба.

Говард Фастые түрмэһээ сүлөөлөө

ПРАГА, сентябриин 6. (ТАСС). Телепресс агентствын Нью-Йоркһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, американска элитэ уранзохёолшо Говард Фаст Нью-йоркско университедэй профессор Лимэн Бредлитэй хамта түрмэһээ сүлөөлэгдэбэ. Конгрессые «хүндэлөөгүйн» түлөө тэдэнэр хоюулан гурбан һара соо түрмэдэ һуугаад гараа.

Малайяын компартиин ЦК-гэй ба Малайска национально-сүлөөлэлгын армиин штабай хамтын деклараци

ПРАГА, сентябриин 6. (ТАСС). Телепресс агентствын корреспондентын Пекинһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, Малайядахи национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөн хадаа английска колонизаторнуудай хараалһан түсэбүүдые буруу һүргэбэ гэжэ Малайяын коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба Малайска национально-сүлөөлэлгын армиин штабай хамтын деклараци соо хэлэгдэнэ.

Малайяын коммунистическэ партиин Центральна Комитет ба Малайска национально-сүлөөлэлгын армиин штаб болбол баатарлигаар тэмсэжэ бүри ехэ амжалтануудые туйлыт гэжэ малайска арадые декларациингаа түгэсхэл соо уряалһан байна.

Уласхоорондын шэнжэлэл

АМЕРИКАНСКА АГРЕССОРНҮҮДЭЙ АМЫЕНЬ ТАТАХА!

— «Американска бомбодолго тухайда арад зоной барандаа айхабтар ехээр зэбүүрхэхые нюдөөрөө харааб. Пхеньян ошохо замдаа олон (танилшье, танил бэшэшье) городуудаар ябааб. Тэдэнэй дунда Мендон, Тедон, Чочивон гэхэ мэтэ минии мэдэхэ городууд байба. Бомбодолгоһоо шалтагаалан тус городууд туйлай ехээр һандараа Нэгэшье гэр үлөөгүй. Үхэһэн хүнүүдэй үжэлэн бэеын үмхэй үнэртэй холисолдоһон утаан лэ тунанхай байба. Эдэ ямаршье ушаргүй бомбодолгонь — эгээн зэрлиг муухай байна.

...Үхэһэн аша хүбүүгээ гар дээрээ үргэһэн нэгэ хүгшэн, бомбодолгын һүүлээр бидэн тээшэ ерээһэн. Тиигээд юушье хэлэнгүй, бархиржал байгаа бэлэй.

Энэ хадаа наһан соогоо хараһан үзэһэн юумэһээмни эгээн һүрөөтэй үзэгдэл байгаа» — гэжэ, һаяшаг Арадай армиин частьнуудаар баригдаһан английска хархис журналист, сэрэгэй корреспондент Филипп Тин гэгшэ бэшэһэн байна.

Энэ хадаа Кореядэ американска империалистнуудай хэжэ байгаа хорото муухай ябуулганууд тухай мянга түмэн баримтануудай нэгэн лэ болоно. Кореяын эхэнэрнүүд ба үхибүүдые, городууд болон тосхонуудые, культурын эртэ урдын дурасхаалта зүйлнүүдые, үхибүүдэй яслинууд, һургуулинууд ба больницануудые американска авиациин гамгүйгөөр гэмтээжэ байһан тухай шэнэ мэдээсэлнүүд үдэрһөө үдэртэ абтана.

Кореядэ үхэл, һандарал тохёолдуулжа байгаа американска империалистнууд тушаа зэбүүрхэл, дураа гуталга олон миллион зоной дунда дэлгэрэнхэй. Кореядэ американска агрессорнүүдэй хэжэ байгаа жэгшүүритэ муухай ябуулгануудые буруушаалгын хүдэлөөн бүхы оронуудта улам үргэдэн дэлгэржэ үргэлжэлһөөр. Американска зэбсэгтэ интервенциие дары зогсоохо, бүдүүлиг муухай бомбодолго болюулха, гадаадын бүхы сэрэгүүдые Кореяһээ гаргаха, — гэжэ бүхы дэлхэйн арадууд нэгэн һаналай эрилтэ хэнэ.

Иимэ эрилтэтэй хэдэн мянган телеграмманууд ООН-эй Аюулгүйн Советдэ эльгээгдэнэ. ООН-эй Уставые бүдүүлигээр эбдэн, уласхоорондын эрхэ ёһоной гол принципүүдые хазагайруулан американска гангстёрнуудай хэжэ байгаа гэмтэ муухай зэрлиг ябуулганууд тушаа элдэб оронуудай правительствонууд, уласхоорондын демократическа организацинууд, наукануудай академинүүд, элдэб шэглэл бариһан партинууд, эрдэмгэдэй, уранзохёолшодой конференцинүүд, үнэн бодолто хүнүүд Аюулгүйн Советдэ эльгээһэн посланинууд, бэшэгүүд ба телеграммануud соогоо зэбүүрхэл мэдүүлнэ.

«Кореядэхи американска зэбсэгтэ интервенциие дары зогсоохо хэмжээ абаха ба гадаадын сэрэгүүдые Кореяһээ гаргуулхыень» ООН-һээ эриһэн «Корейскэ арадай мэдүүлгэдэ» гар табилгын дүнгүүд хадаа эб найрамдалда дуратай корейскэ арадай дура зориг ба хүсэл эрмэлзэлэй эли тодо гэршэ мүн.

13.319.102 хүн гэхэ гү, али ороной бэе хүсэһэн бүхы зоной 98 процентнь тус мэдүүлгэдэ гарнуудаа табиһан байха юм.

Корейскэ арадай дура хүсэлые үндэһэ болгон, Эсэгэ ороноо хамгаалха единэ демократическа фронтын Центральна Комитет болбол Кореядэхи американска агрессии дары зогсоохо хэмжээ абахыень ООН-һээ эрибэ.

Корейскэ арадай энэ түүхэтэ мэдүүлгэ соохи үнэн зүб эрилтэнүүдые эб найрамдалай тала баригша олон зуу миллион хүнүүд халуунаар дэмжэнэ. Кореядэхи событинууд хадаа һохоршье хүнүүдэй нюдыень нээжэ үгөө. Бүхы хүн түрэлтэндэ американска империалистнуудай тохёолдуулхаар һэдэжэ байгаа дайнай аюулые зайсуулха ябадалай зайлашагүй шухалые мэдэрэлгэ үргэн арад зоной дунда нэбтэрэн дэлгэржэ байна. Эб найрамдалай тала баригшад эб найрамдал хамгаалгын базые бүри үргэдхэхын түлөө тэмсэнэд.

ВАШИНГТОНОЙ ЗАХИРАЛТААР

Хойто-атлантическа агрессивнэ пактда хабаадагша оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой комитет гэдэгэй ээлжээтэ сесси августын 22-то Лондондо нээгдэһэн байгаа.

Тус зүблөөн шэнэ дайнда бэлэдхэлэй түсэбүүдые зохёохо һанаашалгатай.

Энээниие «Хойто-атлантическа договор бэелүүлхэ түрүүшын тодорхой хэмжээ-ябуулга мүн» гэжэ Рейтер агентство нэрлэнэ. Дай үүдхэгшэдэй энэ суглаандахи гол үүргые, тухайлагдаһанай ёһоор, США эзэлнэ. Гадаадын хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, американска түлөөлэгшэ Чарльз Спофford гэгшэ баруун-европейскэ оронуудые сэрэгэй байдалда оруулха ябадалай темпые түргэдхэхэ ба далайса үргэдхэхэ, сэрэгэй гаргашануудаа ехэ болгохо, арминуудай тоо ба сэрэгэй албанай болзорнуудые эрид ехэ болгохыень эриһэн байна. Зүблөөнэй ябаса дээрэһээ харахада, США болбол Баруун Германиин хүлһэнэй сэрэгүүдые Баруун Европодо байгуулагдажа байгаа нэгэдхэгдэмэл армиин гол хуби ба үндэһэ һуури болгохо һанаашалгатай байна.

Английска «Санди таймс» газетын баталан хэлэһэнэй ёһоор, «коммунистнуудай ябуулгые дараха» гэһэн, ондоогоор хэлэбэл СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү дай бэлэдхэхэ зорилгоор демократическа хүсэнүүдые үгы хэхэ гэһэн хэмжээнүүдые зохёолго американска «түсэб» доторнь мүн лэ шухала һуури эзэлнэ.

Американска империалистнуудаар бэлэдхэгдэжэ байгаа дайнда хэрэгтэй газарай сэрэгүүдэй «ехэ хубиие» Баруун Европын оронууд үгэхэ уялгатай гэжэ, Спофford США-гэй дахуулнуудай үүргэ ба уялгануудые убайгүйгөөр тодорхойлһон байна. США тухай хэлэбэл, Ассошиэйтед пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, американска түлөөлэгшэ «Кореядэхи событинуудые» дурдан, хүнүүдэй талаар Вашингтоной «оруулалта» багашаг байха гэбэ.

Вашингтоной шэнэ приказууд баруун-европейскэ оронуудай олониитын дунда сошордол үүсхээ, ушар юуб гэхэдэ, американска агрессивнэ түсэбүүд хадаа тус оронуудай экономикые бүримүһэн задагайруулгаар ба ажалшадта тохогдохо алба налогуудые ехэ болголгоор бэелүүлэгдэхэ байһаниинь тон элитэ.

Энээн тушаа датска «Ланд ог фольк» газетэ иигэжэ зүбөөр бэшэбэ: «Холбоото Штадууд түрүүшээр бидэниие хооһоруулха, тиигээд датска арадые дайнай хүнһэн болгон ашаглаха, датска территориие дайнай ябуулгануудай театр болгохо һанаатай».

Американска түсэбүүдые бэелүүлгэ ямар удхатайб гэбэл, жэл соо 784 миллион фунт стерлинг хэмжээтэй байһан Англиин сэрэгэй сэхэ гаргашануудынь 1100 миллион фунт стерлинг хүрэтэр гэхэ гү, али 41 шахуу процентээр ехэдхэгдэхэ байна. Иимэ хэмжээн имагтал капитальна, гэр байрын ба һургуулиин барилгануудые эрид хороолгоор бэелүүлэгдэжэ болохо гэжэ английска «Ньюс кроникл» газетэ мэдэрнэ.

«Вашингтоной баадхажа байһан зам хадаа хүндэ хүшэр байдал үзэжэ байгаа арадта шэнэ хохидол ба зоболон ушаруулха байһыень нюуһанай хэрэггүй» гэжэ һаяшаг «Таймс» газетэ бэшэһэн байха юм.

Баруун-европейскэ оронуудые американска хорото ябуулга руу татан оруулхын тула Спофford алибүхы арга, баалалга хэрэглэнэ. «Зэбсэглэлгээ түргэнөөр үргэдхэхэ гэжэ оролдоогүй һаань, Европодо долларой нэмэлтэ туһаламжа үгтэхэгүй гэжэ зүблөөн дээрэ уридшалан һануулха тухай Спофford Вашингтонһоо заабаритай байжа болоо ха гэжэ английска недели бүриин «Обсервер» газетэ бэшэнэ.

Баруун-европейскэ оронуудта баата нүлөөгөө Холбоото Штадууд улам шангадхажа байна. Эдэ хадаа французска засаг баригшадай зүгһөө оронойнгоо национальна интересүүдые худалдаха ба Вашингтондо алба хэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлхэ ябадал туйлаа. Холбоото Штадууд болбол американецуудай бэлэдхэжэ байгаа агрессидэ ондоошье маршаллизованно оронуудые хабаадуулхаар баадхаха гэжэ багсаана.

Атлантическа пактда хабаадагша оронууд, Трумэнай ультимативна эрилтэ хэлэнэй һүүлээр, өөһэдынгөө шэнэдхэн зохёоһон сэрэгэй программануудые Вашингтондо тушаагаа, тэдэнь лондонско зүблөөн дээрэ Споффордоор «шэнжэлэгдээ». Гадаадын хэблэлэй мэдээнүүдэй ёһоор, американска түлөөлэгшэ хадаа США-гэй дахуулнуудай программануудые эрид шүүмжэлһэн байна. «Берлинскэ тиденде» гэжэ датска газетын бэшэһэнэй ёһоор, «зэбсэглэлгын ниитэ хэрэгтэ Баруун Европын оруулһан хубитые минии правительство шамарлана» гэжэ Спофford онсо тэмдэглээ. «Английска зэбсэглэлгын программын хэмжээнүүд тушаа» Спофford онсо эрилтэ табяа гэжэ Рейтер агентствын шэнжэлэгшэ Памела Мэтьюз бэшэнэ. «Англиин абаринь Вашингтоной һанаһанда хүрөөгүй» гэжэ, американска оборонын министерствын һанамжые баримталан, «Дейли телеграф энд морнинг пост» ажаглан бэшэбэ.

Баруун-европейскэ оронуудай сэрэгэй программануудые американска империалистнуудай эрилтэнүүдтэй зохилдуулан дахинаа хаража үзэхыень Спофford эриһэн байна.

Юнайтед пресс агентствын корреспондент Шэкфордын баталан хэлэһэнэй ёһоор, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой комитет мүнөөшье үгээ ойлголсоодүй байһаар.

Англи мэтын оронууд өөрынгөө сэрэгэй программа ехэ болголгые США-һаа абажа болохо долларой хэмжээнһээ дулдыдуулан табина», энэнь зүрилдөө гаргана гэжэ Шэкфорд тэмдэглэбэ. Теэд, США хадаа захиралтануудые дүүргэхэ тухай бата найдуулга абаагүйдөө долларoo үгэхөөр найдуулха хэбэргүй байна.

«Шэнэдхэн зэбсэглэлгэ тухай асуудалаар Лондоной ба Вашингтоной хоорондо шанга хөөрэлдөөн болоно» гэжэ английска «Пипл» газетэ бэшэнэ.

Империалистнуудай хоорондын торг үргэлжэлһөөр, тэдэнэр зүблэрэлшье туйлажа магадгүй. Гэхэ зуура, хамтынгаа хүсэлэлгээр бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалхаар бэлэн байгаа арадуудай эмхидхэлтэ ябуулганиуудай урдань англо-американска империалистнуудай авантюристическэ политикын ямаршье перспективэгүй байһаниинь элирнэ.

М. Афонин.

США-гэй „Дженерал электрик" компаниин 30.000 хүдэлмэришэдэй забастовко

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 6. (ТАСС). «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Дженерал электрик» компаниин Массачузетс ба Нью-Йорк штадуудтахи долоон заводуудай 30 мянган хүдэлмэришэд забастовко хэбэ. Хүдэлмэришэд хадаа салин хүлэһэ нэмээхэ эрилтэ табиһан байха юм.

Электропромышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюз тус компаниин 116 предприятинуудай 51-дэнь хүдэлмэрилдэг өөрынгөө 50.000 гэшүүдэй забастовко сентябриин 5-да хэхээр соносхоод байна.

Энэ компаниин предприятинуудта ажалладаг 180 мянган хүдэлмэришэд булгадаа забастовко хэжэ болохо гэжэ тус корреспондент тэмдэглэнэ.

Турцида муниципальна һунгалтанууд болобо

АНКАРА, сентябриин 6. (ТАСС). Бүхы Турци дотор муниципальна соведүүдэй һунгалтанууд сентябриин 3-да болоо. Һунгагшадай эдэбхи тон бага байжа, һунгаха эрхэтэй гражданинуудай миил 40 процентнь һунгалтада хабаадаа. Муниципальна соведүүдые һунгалгада «Турциин демократическа парти» гэдэг зонхилхы парти илаа. Ороной ехэ городуудта—Анкарада, Стамбулда ба Измиртэ энэ партиин кандидадууд олонхи һууринуудые эзэлээ (жэшээлхэдэ, Стамбулда 68 һууриин 67-е эзэлбэ).

Һунгагшадай эдэбхиин хаа хаанагүй унаһан ушар хадаа демократическа партиин зүгһөө һунгалтын урда тээ хэлэһэн найдуулганuудай ба арадай-республиканска партиин найдуулгануудай худал хуурмаг байһые турецкэ арадай ойлгодог болоһоной гэршэ мүн гэжэ тоолоно.

Американска танкнууд Францида эльгээгдэнэ

ПАРИЖ, сентябриин 6. (ТАСС). Франс пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Миллир» гэжэ американска пароход Шербур порт ерэжэ, Европодо туһалха американска сэрэгэй туһаламжын программаар хараалагдаһан түрүүшын танкнууд асарагдаба. Үшөө хоёр пароход хэрэглэгдэжэ байна. Тэдэнэй борт дээрэнь сэрэгэй хэрэгсэлэй 300 тонно материал асарагдаха юм ха.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республи[кын] Арадай армиин Главна командованиин мэдээс[эл]

ПХЕНЬЯН, сентябриин ... (ТАСС). Гуньи (Гун'И) гэдэ... урдуур добтолжо байгаа Ара[дай] армиин частьнууд контрдобто[лгон]до орохые һэдэһэн дайсанда ... сохилтонуудые хээд, урда ... руу дабшажа үргэлжэлһөөр ... Корейскэ арадай-демократиче[ска] республикын Арадай арм[иин] Главна командовани мүнөө үд[эр] мэдээсэбэ. Энэ райондо дайса[най] 200 гаран солдадууд ба офи[цер]нууд алагдаһан ба шархата[й] 100 гаран хүн плендэ абта[һан] байна. Миномёдууд, хүндэ ба х[үн]гэн пулемёдууд, радиоустано[вка]нууд, һомо хэрэгсэлнүүд ба сэ[рэ]гэй бусад олон тоото буу зэб[сэ]гүүд абтаа.

Егваниие (Икан) сүлөөл... Арадай армиин частьнууд ... толгоёо үргэлжэлүүлбэ, Т... (Тайкю) гэдэгһээ баруун ... эсэргүүсэжэ байгаа дайсанда ... сэтэ сохилтонуудые хэжэ, тэрэ... дэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые у... руулһан байна. Эдэ байлдаану[уд]та Арадай армиин частьнууд д[ай]санай 500 гаран солдадууд бо[лон] офицернүүдые алаһан ба шар[ха]туулһан, 100 гаран хүниие пл[ен]дэ абаһан байна. 11 ракетнэ ... буу, хүндэ ба хүнгэн пулемёду[уд], артиллерийскэ снарядууд, рад[ио] установконууд ба сэрэгэй бус[ад] материалнууд абтаа.

Зүүн эрье дээрэ, Пхохан (Хокодо) урда тээ добтолгоёо ү[р]гэлжэлүүлжэ байгаа Арад[ай] армиин частьнууд хадаа та[н]кова ба авиационно част[ь]нуудаар дэмжэгдэн хатуу ша[н]га эсэргүүсэлтэ хэжэ ... гаа дайсаниие хүсэтэйгөө... сохибо. Эдэ байлдаануудта ... сынмановска 3-дахи дивизи ... гээлтэ хоролтонуудые үзэ... өөһэдынгөө позицинуудые орхёо[д] бүхы фронтоор сухариба.

Һүүлэй 10 үдэр соо Пхохан (Хокодо) урда тээ болоһон бай[лд]аануудта Арадай армиин част[ь]нууд дайсанай 6 мянга гар[ан] солдадууд болон офицернүүд[ые] алаһан ба шархатуулһан, 500 гар[ан] хүниие плендэ абаһан бай[на]. Иимэ трофейнүүд абтаа гэбэ[л]: 12 танк, 15 миномет, 6 ракет[нэ] ехэ буу, 300 гаран автомат, 40... гаран винтовко, 200 гаран кар[а]бин. Тэрээнһээ гадна, том калиберна хүндэ пулем[ё]дууд, танк буудаха буунууд, ... нитнэ пулемёдууд ба олон тоо[то] бусад буу зэбсэгүүд, һомо хэрэ[г]сэлнүүд абтаа. Мүнөө үедэ ... шэглэлдэ ябуулгануудые хэжэ байгаа Арадай армиин частьнууд дайсанай оборoные сүмэл[эн] орожо, добтолгото байлдаану[уд]ые ябуулжа үргэлжэлөө.

Фронт дээрэ диилдэһэн лисын... мановска бандидууд урда-коре[й]скэ хүн зониие фронтдо хүсөө[р] гульдхан абаашана. Жэшээлхэ[дэ], һүүлэй үедэ эхэнэрнүүдэй от[]рядууд гэдэгтэ залуу эхэнэрнүү[д] ба басагад хүсөөр элсүүлэгдэһэ[н] байгаа. Тэдэниие «һайн duратан» гэжэ нэрлээд, фронтдо ябуулба.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд тухай мэдээсэлнүүд

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 6. (ТАСС). Фронтһоо Интернейшн[л] Ньюс Сервис агентствын корре[с]пондентын дамжуулһанай ёһоор, Ли Сын Ман гэгшын «гол дивизи» Пхоханай райондо бүрин бута со[]хигдоод, дивизиин штаб бүхыдөө шахуу усадхагдаһан ба Ли Сын Ман гэгшын сэрэгүүд 70 үдэр та[]һаралтагүйгөөр болоһон байлдаануудта ехээр сохюулжа, хүтэлбэригүй» үлэһэн байна. Энэ диви[]зиин американска 6 советнигүүдэй 4-нь һурагүйгөөр үгы боло[о] гэжэ корреспондент заана.

Корейскэ Арадай армиин сэрэгүүд Тэгу (Тайкю) гэдэгһээ 7 миль зайтай байна гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент заана.

ЛОНДОН, сентябриин 6. (ТАСС). Рейтер агентствын токийска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр хойтокорейскэ сэрэгүүд Тэгудэ (Тайкю) гурбан талаһаань добтолжо байна.

Зүүн эрье дээрэ байһан американска сэрэгүүд хадаа добтолжо байгаа хойтокорейскэ сэрэгүүдэй хүсэтэ сохилтонуудые доро гэдэргээ сухариба.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7.85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4.52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, местн. информации и писем—6.84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02381 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.